

SKD

1
FEBRUARI
2017

uitgave van het bisdom Haarlem-Amsterdam

SAMENKERK

Vasten **tijd**

1 FEBRUARI 2017 SK

uitgave van het bisdom Haarlem-Amsterdam

SAMENKERK

Vastentijd 2017

in dit nummer

Waar leest u
SamenKerk?

09

SamenKerk heeft een nieuw jasje.
Waar leest u graag het bisdommagazine?

We horen veel over leeglopende kerken, maar een parochie in Amsterdam-Noord bloeit. Hoe komt dat?

Geloven doe je
niet alleen

06

Foto voorpagina: Imapictures

Vrijwilligers
aan het woord

10

Onder
bescherming
van de
allerhoogste

22

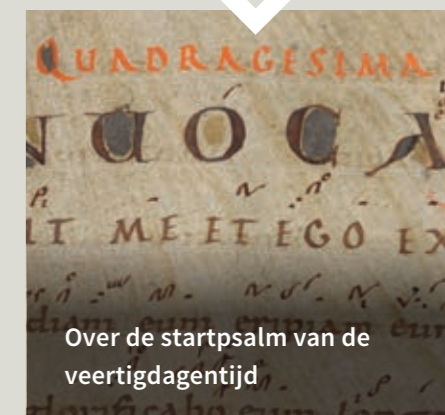
Van koster tot lector, van begeleider tot parochiebestuurder – vrijwilligers zijn onmisbaar in de parochie. SamenKerk laat ze aan het woord in deze nieuwe rubriek.

Eredienst

24

De *Missa in Mysterium* van Herman Finkers trok veel belangstelling. Vanwaar al die aandacht voor een katholieke Mis?

Over de startpsalm van de veertigdagentijd

Colofon

SamenKerk is het magazine van het Bisdom Haarlem-Amsterdam en verschijnt zes keer per jaar. Nummer 1 • Jaargang 42
De volgende uitgave verschijnt op 6 april.

Redactie

Jim Schilder (hoofdredacteur), Christel Kerssens-Van der Pijl (eindredacteur), Eric Fennis, Edith van Kuijk, Maurice Lagemaat, Eric van Teijlingen, Petra Vermeer

Medewerkers

Anneke van Assema, Michel Bakker, Leo Fijen, Hein Jan van Ogtrop, Marcel Poorthuis, Nikolaas Sintobin sj, Bert Stolwijk, Jeroen de Wit

Redactieadres

SamenKerk • Postbus 1053, 2001 BB Haarlem
Telefoon • 023-5112600
Fax • 023-5112629
IBAN • NL86 ABNA 0230 8523 19
E-mail • samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Abonnement

Abonnementenadministratie • 023-5112600.
Zes nummers SamenKerk • € 30,- per jaar
Zes nummers SamenKerk in het buitenland € 36,- per jaar

Advertenties

Borgerpark Media
Postbus 8027
6060 AA Posterholt
Telefoon • 0475-711362
E-mail • info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Grafisch ontwerp/technische realisatie

Impulsar Strategy & Design • www.impulsar.nl
Drukkerij Van der Perk

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen; verantwoordelijken kunnen reageren via het redactieadres.

en verder

- 4 Woord van de bisschop
- 12 Vasten tips
- 14 Vastenactie
- 15 Kroniek
- 16 Kerkengek: Nederhorst den Berg en Ankeveen
- 19 Leo Fijen

- 20 Inspiratie
- 27 Diocesane dagtocht naar de Nieuwe Bavo Bloeit
- 28 Kort nieuws
- 30 Puzzel
- 31 Parels uit de Schattengrot

- 32 Van Onderop
- 34 Agenda Heiligdom Heiloo
- 35 Kerk online
- 37 Geboekt
- 38 Personalialia
- 40 Stille Omgang 2017

Sing a little louder...

Door propaganda en versluisend taalgebruik kunnen we denken dat sommige levens minder waard zijn dan andere. Daar mogen we ons niet bij neerleggen.

Vorig jaar ging in Amerika een korte film in première, *Sing a little louder*. De film is opgenomen in Nederland, in de buurt

van Groningen, en gaat over een waargebeurde geschiedenis uit de Tweede Wereldoorlog. Het speelt ergens in Duitsland, in een klein kerkje naast een spoorbaan. Langs dat spoor denderden dagelijks treinen vol met gekweldde mensen op weg naar de concentratiekampen. Op een zondagmorgen moest een van deze treinen stoppen, precies voor het kerkje. Hier was net een dienst gaande. De mensen zongen uit volle borst hun psalmen. Maar boven de zang uit waren duidelijk de kreten van angst en pijn uit de treinwagons hoorbaar. De zingende gemeente raakte in verwarring en de zang verflauwde. Ze wisten natuurlijk dat het om joden ging, die als vee naar hun ondergang werden vervoerd, maar waren te bang en te zeer geïndoctrineerd om in actie te komen. De voorganger wist niets beter te doen dan de organist een seintje te geven om wat krachtiger te spelen, en de kerkgangers op te roepen wat harder te zingen om zo de kreten te overstemmen. Vandaar de titel *Sing a little louder*. De film laat dan zien

hoe een kleine jongen het kerkje uitglipt en verbijsterd de gepijnigde gezichten tussen de planken en tralies ziet, en machteloos de hulpkreten hoort, voordat hij door soldaten wordt weggestuurd. Op grond van zijn ervaring is de film gemaakt. Tot aan zijn dood heeft hem de vraag achtervolgd: hoe kan het toch dat we niets hebben gedaan?

Waarschuwing tegen innerlijke verharding

Het was er bij de Duitse bevolking zozeer ingehamerd dat het hier om minderwaardig mensenleven ging, dat hun meeleven werd verlamd en hun geweten verduisterd. Toch is de film niet allereerst een aanklacht tegen de mensen van toen, maar vooral bedoeld als een waarschuwing voor ons nú. Het gebeurt ons allemaal, in het klein en in het groot, dat we leed van mensen over het hoofd zien, of afgestompt raken omdat we het te veel en te vaak zien, en innerlijk verharden. De aantallen slachtoffers van oorlog, hongersnood en vervolging zijn zo enorm, en de beelden van hun leed zo 'alledaags', dat we gemakkelijk kunnen wegzakken in het gevoel dat het ons niet echt aangaat, dat wij er toch niets aan kunnen doen. Toch is dat niet waar. We hoeven niet

in één keer de hele wereld te helpen. Moeder Teresa zei ooit: "Alles wat we aan goeds kunnen doen, lijkt vaak maar een druppel in de oceaan. Toch is de oceaan daarna niet meer dezelfde." Elke individuele mens is van immense waardigheid in Gods ogen, en elke kleine daad van hulp en liefde vervult Hem van vreugde, zoals Hijzelf zegt. Ooit heb ik de slums van Nairobi bezocht. Twee miljoen mensen die dapper leven in een mensonwaardige armoede. Ik merkte hoe je met een gift uit eigen overvloed zo gemakkelijk wat vreugde en hoop kunt geven. Ook herinner ik me hoe een oude man verzuchtte: "In Europa geven ze niks om ons." We realiseren ons vaak niet hoe de armen van deze wereld naar Europa kijken. Niet alleen als een plaats van welvaart in een oceaan van armoede, maar ook als een plaats waar nog mensenrechten, humaniteit en compassie te vinden zijn. De christelijke wortels van Europa zijn nog steeds merkbaar. Wel is het zaak ervoor te waken dat dit in onze tijd niet verloren gaat. Natuurlijk kunnen we de nood van de wereld niet alleen oplossen door immigratie. Maar er is nog zoveel meer te doen, er zijn nog zoveel andere wegen te gaan. Hier is de creativiteit van het hart gevraagd, voor onszelf individueel en voor de overheden in Europa.

Het ongeboren leven als blinde vlek

De makers van de film noemen uitdrukkelijk nog een andere blinde vlek van onze westerse wereld. Zoals toen het onvervreemdbaar recht op leven van joden, zigeuners, geestelijk gehandicapten en anderen werd weggeredeneerd als onwaardig of nutteloos leven, zo hebben we nu het recht op leven van ongeboren kinderen afhankelijk gemaakt van uiterlijke omstandigheden of de keuze van de moeder. Natuurlijk moet er begrip zijn voor reële noodsituaties waarin vrouwen zich kunnen bevinden, en moet elke denkbare vorm van hulp geboden worden, maar het doden van het ongeboren leven kan niet meer. Het leven is er al. Het is vanaf de conceptie een nieuwe wordende mens, met eigen DNA en eigen genenkaart. Het is geen lichaamsdeel van de moeder, waarover zij vrij kan beschikken. Door jarenlange propaganda en versluisend taalgebruik ('baas in eigen buik', 'pro choice') is het geweten van velen vertroebeld, en zijn we geïn-

doctrineerd om dit normaal te vinden. Maar het blijft kwaad in Gods ogen. In de Bijbel spreekt de Schepper het ongeboren leven aan als nieuwe mens: "Voordat Ik u in de moederschoot vormde, koos Ik u uit. Voordat ge geboren werd, bestemde Ik u voor Mij" (Jer. 1, 5). De Kerk eist ook voor ongeborenen de rechten op van een persoon (Wereldkatechismus 2270), en paus Franciscus benadrukte naar aanleiding van de betogingen voor en tegen abortus in Amerika en Frankrijk afgelopen 22 januari nogmaals met klem "dat het menselijk leven zonder enig voorbe-

houd beschermd moet worden van conceptie tot natuurlijke dood". Tegelijk wijst juist hij ook altijd op de goddelijke barmhartigheid. Het afgelopen Jaar van de Barmhartigheid riep hij vrouwen die een abortus hadden ondergaan, op om deze last van hun ziel te werpen, en bij God vergeving te vinden. De priesters kregen de bijzondere volmacht om in de Naam en de Kracht van Jezus hiervan vrij te spreken. Deze volmacht en deze uitnodiging heeft hij ook na afloop van dit Jaar van de Barmhartigheid laten voortduren. Die barmhartigheid hebben we trouwens allemaal nodig, ieder om z'n eigen redenen.

De christelijke weg naar leven en geluk

Daarover gaat het tenslotte in ons geloof. Ik heb het al eerder gezegd: "Je bent geen christen omdat je beter bent dan anderen - de eerste christenen werden vooral gerekruteerd uit zondaars, tollenaars en publieke vrouwen - maar omdat je weet dat je vergeving en verlossing nodig hebt,

en dat je die alleen in Christus kunt vinden." Helemaal op eigen kracht kan niemand de volmaaktheid bereiken die nodig is om in de hemel te komen. Alleen door het kwaad van ons leven eerlijk onder ogen te durven zien en te berouwen, krijgen we deel aan het verlossend levensoffer van Christus en aan Gods onpeilbare barmhartigheid, ontvangen we vergeving en bevrijding van alles wat nog duister is in ons leven, vinden we kracht om goed te doen, en om vrede en vreugde te vinden, hier en over de grenzen van de dood heen tot in eeuwigheid. Moge de komende veertigdagentijd voor ons allen zo'n voorbereiding zijn, opdat we straks met Pasen overvloedig nieuw leven en geluk mogen ervaren. ■

Bisschop Jozef Marianus Punt

Het gebeurt ons allemaal, dat we leed van mensen over het hoofd zien

In de media gaat het vaak over leeglopende kerken, maar er zijn ook parochies waar het goed gaat, zoals in Amsterdam-Noord. Hoe komt dat?

Geloven doe je niet alleen

Inwijding van de vernieuwde kerk door

Mgr. Punt

Foto: Roswitha Fotografie

Wie voor het eerst De Nieuwe Augustinus-kerk in Amsterdam-Noord bezoekt, zal verrast worden. De buitenkant van dit imposante gebouw aan de drukke Kamperfoelieweg oogt als vele traditionele kerken gebouwd in de jaren dertig van de vorige eeuw. Hoe anders is het interieur: open, licht, enorm veel glas en sober maar warm ingericht.

Opvallend is het ciborium - de altaaroverkapping - in de vorm van een omgekeerde beker. Deze vorm komt ook als logo herkenbaar terug in alle communicatiemiddelen van de parochie. Het huis naast de kerk is ingericht als pastoraal centrum in dezelfde transparante architectuur. Op de eerste verdieping in een multifunctionele ruimte praat ik met pastoor Nico van der Peet, bestuurlijk en pastoraal eindverantwoordelijk voor de parochie, en diaken René Hendriks.

Breed scala activiteiten

In De Nieuwe Augustinus is behalve de eucharistie- en gebedvieringen nog veel meer te doen, te leren en te ontdekken. In grote of kleine groepen, voor kinderen, tieners, jongeren en volwassenen. Iedereen is er van harte welkom. Aanvragen voor pastorale gesprekken over dopen,

eerste communie, vormsel, huwelijk, biechten, ziekenzalving en ziekenbezoek lopen via het pastoraal centrum. Op het gebied van de caritas heeft de parochie twee steungroepen:

de PCI (Parochiële Caritas Instelling) en de RMO (Regionale Missie en Ontwikkeling). Bezinningsavonden met sprekers van buiten dragen er bij aan de geloofsverdieping. Zowel Van der Peet als Hendriks zorgt er voor ook zichtbaar in de wijk te zijn. Ze gaan verbanden aan en houden contact met het onderwijs. Op initiatief van enkele parochianen is sinds 2016 het wijkbezoekwerk weer nieuw leven ingeblazen. Een grote kring van bezoekers bereikt veel mensen die zelf niet (meer) naar de kerk en het pastoraal centrum kunnen komen. Zo houden deze parochianen het gevoel er bij te horen. En dan is er nog

de stichting Prosan: projecten Augustijnen (OSA) Amsterdam-Noord. "Het bestaan van deze stichting is uniek voor Amsterdam-Noord. De Augustijnen zijn hier in de 17^e eeuw begonnen met hun parochiale werk. Tot voor kort leverden zij ook paters die hier pastoor werden. Toen zij zich moesten terugtrekken uit het actieve pastorale werk, stichtten zij een fonds waaruit op oecumenische basis diaconale projecten worden gefinancierd. Bij grote nood kunnen wij als parochie en als PCI aankloppen bij dit fonds. Prosan participeert ook in het kerk- en buurtwerk. Ik vind het mooi dat de Augustijnen dit kunnen doen en er zo een stuk kerkelijk verleden in het heden wordt doorgezet", vertelt Van der Peet.

Open staan en luisteren

"Onze parochie is zeker vitaal te noemen", benadrukt Hendriks. "Een van de belangrijkste redenen is dat de parochie er überhaupt is. Dat deze openstaat voor mensen en voor elke vraag die zij aan ons hebben. Een ander ingrediënt is het *luisteren* naar mensen. Mensen kiezen vaak voor andere dingen dan voor de kerk; daar loop ik vaak tegenaan. Daarom ben ik, voornamelijk ook als jongerenpastor, altijd op zoek naar datgene waarmee wij als kerk in deze tijd moeten 'concurreren'. Om een voorbeeld van vitaal zijn te noemen: Op een gegeven moment kreeg ik letterlijk de geest bij een bezoek aan IKEA met mijn familycard. 'Waarom willen mensen eigenlijk deze kaart', vroeg ik me af? Blijkbaar willen ze ergens bijhoren en is er een voordeel te behalen. Dit inzicht deed mij

Ik ben altijd op zoek naar datgene waarmee wij als kerk moeten 'concurreren'

besluiten een FamilyClub te starten. Eén keer in de maand komen vijftien gezinnen samen op zaterdagmiddag voor een catechese voor ouders en kinderen samen. Zo mooi om te zien hoe zij aan de hand van opdrachten met elkaar op zoek gaan naar antwoorden op vragen uit het Evangelie. Daarna eten we met elkaar en sluiten we af met een gezinsviering. De FamilyClub is de plaats binnen onze parochie waar gezinnen het Evangelie daadwerkelijk met elkaar delen en het geloof met elkaar vieren. Ons motto luidt dan ook: 'Geloven doe je niet alleen.'

Pastoor Nico van der Peet en diaken René Hendriks

Pastorale proces begeleiding

Van der Peet herkent het voorbeeld van Hendriks: je in een situatie

bevinden waarin je de heilige Geest onderscheidt: goed nadenken over de vraag die je als christen wordt gesteld, bidden en stil worden. "In een dergelijke situatie bevond ik mij toen de bisschop mij vroeg het proces van 'Afbouw parochies en besluiten tot één centrale kerk in Amsterdam-Noord' van mijn voorgangers over te nemen. Ik zag er aanvankelijk best tegenop; bij een priesterwijding stel je je toch iets anders voor. Ik wilde het wel doen, maar in mijn tempo, of beter gezegd, in het tempo van de geloofsgemeenschap. Niet vanachter het bureau van het bisdom en ordonneren wanneer de klus geklaard moet zijn; dan verlies je te veel parochianen. We zijn het volk Gods, dus het volk zelf moet drager zijn, ook van zijn eigen toekomst. De bisschop moet een rol spelen en aansporen, maar maximaal proberen om het volk Gods tijd te geven en het gevoel dat het zijn eigen proces is. We zijn in het hele traject zo goed mogelijk open geweest over de situatie, de mensen en vooral over de financiën. De winst daarvan was dat een paar geloofsgemeenschappen uiteindelijk zélf kwamen met de vraag op welke datum de kogel door de kerk zou gaan." Hendriks vult aan: "In eerste instantie was de reactie van parochianen bij het horen dat hun kerk dicht zou gaan, er een van onbegrip. Hakken in het zand en harde uitspraken, begrijpelijk. We zijn maanden lang bezig geweest in iedere geloofsgemeenschap afzonderlijk die op de nominatie stond om gesloten te worden. Op een gegeven moment kwamen de parochianen er achter dat een eigen gebouw financieel niet haalbaar was. Dat inzicht was heel belangrijk voor het vervolg."

Toen eenmaal gekozen was voor deze centrale en goed bereikbare locatie, volgde een verbouwing van tien maanden. Op 12 oktober 2014 vond de bisschoppelijke kerkwijding plaats. De markering van een nieuw begin onder een nieuwe naam.

De Nieuwe Augustinus

Foto: Roswitha Fotografie

Contact met parochianen

In totaal zeventuizend katholieken staan in Amsterdam-Noord geregistreerd. Enkele honderden daarvan verschijnen elke week en op grote feestdagen breidt deze groep zich aanmerkelijk uit. In het weekend vinden gemiddeld 270 parochianen hun weg naar de kerk, waarvan zo'n 200 op de zondag. Van der Peet licht toe: "Zeer veel parochianen hebben de stap naar De Nieuwe Augustinus gewaagd.

René en ik zijn met mensen in gesprek gegaan over de tekenen van de tijd, en dat is op dit moment vooral de krimp. Krimp in het aantal gelovigen, in het (katholieke) geloof, in de gebouwen en in invloed. Dat zeg ik zonder dramatiek, het is gewoon de werkelijkheid. Onze Lieve Heer heeft ons in deze tijd op de wereld gezet en tot zijn volk geroepen en nu moet het gebeuren. Je moet een zo gelovig mogelijk antwoord geven op de werkelijkheid van die krimp. Los van de parochianen die wel willen maar niet meer kunnen komen, zoals

ouderen die nog wel om de heilige Communie thuis vragen, zijn er ook mensen die ik niet meer zie zonder dat zij er veel woorden aan wijden. Dat doet me verdriet en dat vind ik buitengewoon jammer. Maar goed, elk contact is er een. Naar de mate van het mogelijke houden we contact met de mensen. Ieder jaar vindt op een zaterdag voor veel parochianen die zelf niet meer naar de kerk kunnen komen de 'Dag van ontmoeting' plaats. We beginnen met een plechtige Eucharistieviering en aansluitend volgt een uitgebreide lunch. Op allerlei manieren worden zij thuis opgehaald, dat regelen we allemaal zelf met elkaar hier."

Wij moeten zoals bij de bruiloft van Kana de kruiken klaar zetten.

De Geest doet het werk

Op de vraag of je de kerk zelf kan vitaliseren, is het antwoord van zowel Nico als René negatief. Nico: "Alleen de Heilige Geest kan de kerk vitaliseren. Wij moeten nederig zijn, stil zijn, goed luisteren naar wat mensen vragen en zoeken. En dán met iets komen. Wij kunnen het geloof en de vitaliteit van de kerk niet maken, dat moet 'van de andere kant' komen. Wij moeten zoals bij de bruiloft van Kana de kruiken klaar zetten. Wij zijn wél de instrumenten van de Geest om er nieuwe vormen aan te geven in de praktijk. René: "We moeten niet schromen, maar juist daar waar nodig ook durven te vernieuwen, waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan het bestaande. Daarnaast ben ik er geen voorstander van om eerst allerlei acties op touw te zetten en dan pas de Heilige Geest om zijn hulp te vragen, dat zal namelijk nooit werken. Heilzamer is het om de volgorde om te draaien, maar dat kost soms meer tijd. We worden uitgedaagd om in deze tijd de Heilige Geest, de Geest van Wijsheid, de Geest van Raad steeds weer op waarde te schatten, ons te laten inspireren en in beweging te zetten. Het in contact blijven met parochianen is een andere vereiste. Samen Kerk zijn, zó voelen we ons hier."

Hoop ondanks krimp

"De wereldkerk is ongelofelijk vitaal. Ze groeit en is - ook in de verdrukking - sterk, jong en vitaal. De kerk in West-Europa daarentegen, in ons land, in ons bisdom

en ook in onze parochie maakt een periode door van sterke krimp. Ze wordt kleiner en ouder. Er heerst somberheid over het idee dat het Christendom steeds kleiner wordt en de Islam groter. Ik herken dat, ook ik heb zo mijn sombere momenten. In Amsterdam-Noord kampen ook wij met krimp in het aantal meelevende gelovigen en met financiële krimp, het een hangt met het ander samen. Deze krimp dwingt ons om de Heilige Geest zijn

werk te laten doen. En we zijn hoopvol. Het katholieke geloof heeft twee bewogen millennia overleefd en zal ook bij ons zijn weg weer vinden. Steeds weer nemen wij in onze parochie initiatieven om mensen met het geloof, met Jezus, met het Evangelie en de kerkgemeenschap in contact te brengen", zo verwoordt Nico ook namens René de drijfveren van hun pastorale opdracht. ■

Edith van Kuijk

➔ www.augustinusparochie.eu

Een nieuw uiterlijk

voor SamenKerk

D

e nieuwe vormgeving is ontworpen door Impulsar, studio voor Design & Communicatie. Het verzoek was een ontwerp dat aantrekkelijk zou zijn voor zowel de huidige lezers als voor een nieuw publiek van zeer uiteenlopende leeftijd. Kernbegrippen hierbij waren: persoonlijk, positief, eigentijds en onderscheidend - *SamenKerk* mag opvallen te midden van andere publicaties.

Dat was "een mooie uitdaging", zegt Jochem Oor van Impulsar. "Het stylen van magazines hadden we vaker gedaan; desondanks betekende dit een operatie van formaat. Het vroeg om meer dan een nieuwe vorm, meer dan een verse 'vernislaag'. Het was essentieel om ons als designers te vereenzelvigen met de diepere missie van *SamenKerk*, zoals het bisdom die formuleert: 'SamenKerk brengt het levende geloof in de Vader, Zoon en Heilige Geest naar voren. Het is het directe middel waarmee de bisschop in contact treedt met de parochianen in het bisdom.' Impulsar ontwikkelde een geheel nieuw uiterlijk, waarbinnen tekst en beeld tezamen optimaal hun verhaal kunnen vertellen. "Strategische plaatsing van beeld, beginhoofdletters en citaten versterken deze dynamiek.

Jochem Oor en Flora

Bianchessi

van Impulsar

Foto: Hernán Azócar

Ook een blad heeft soms een nieuwe jas nodig, een nieuwe vormgeving om de inhoud op een meer eigentijdse wijze te presenteren. We hadden al aangekondigd dat dit voor *SamenKerk* stond te gebeuren, en nu is het zover! Het resultaat heeft u in handen (of ziet u op de website).

De artikelen worden opgemaakt in twee lettertypes ('Solomon' en 'Quadon'); beide hebben een grote eigenheid en zowel een esthetische als communicatieve kwaliteit." Als

onderdeel van de nieuwe stijl is ook een nieuw logo ontwikkeld. "Het is een symbool dat prikkelt, uitdaagt, uitnodigt. Het logo herbergt het concept van *verbinding*: de letters SK zijn verenigd tot een nieuw, uniek symbool. Hiermee refererend aan de essentie van *SamenKerk*: communicatie, samenkomst, eenheid."

We hopen dat de nieuwe jas bevalt. Reactie is welkom! Dat kan per e-mail naar samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl. Of per post naar Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. ■

Het was essentieel om ons te vereenzelvigen met de missie van SamenKerk

We nodigen u uit uzelf te (laten) fotograferen met de nieuwe *SamenKerk*, op een verrassende locatie. Mail het resultaat naar samenkerk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl.

De meest geslaagde foto's krijgen een plaatsje in het volgende nummer en worden gedeeld op de Facebookpagina van het bisdom, www.facebook.com/bisdha.

Wat ik doe...

Elke parochie draait op vrijwilligers. Deze toegewijde groep mensen zet zich vele uren in voor het reilen en zeilen van de geloofsgemeenschap. In zeer diverse taken: van koster tot lector, van communiegroep tot parochiebestuurder. SamenKerk reist door het bisdom en vraagt: wat is uw taak in de parochie?

Misintenties en webintenties

Jaarlijks worden in Volendam in de beide kerken, de Maria-kerk en de Vincentiuskerk, meer dan 10.000 misintenties afgelezen. En maak geen fout, vergeet er geen één, want dat wordt niet gewaardeerd door de kerkgoedgeleerden. Je krijgt een Volendammer niet bozer als een intentie niet of niet goed wordt voorgelezen. Op speciale ochtenden en middagen zijn vrijwilligers op beide pastorieën aanwezig om de misintenties te noteren. Bob Silven (81) weet daar alles van. Sinds jaar en dag is hij op de pastorie van de Vincentiuskerk om de briefjes met de intenties aan te nemen. “De parochianen stonden dan in een rijtje te wachten. Uiteraard werd er naast het aannemen van een intentie ook het wel en wee besproken.” Het was een heel sociaal gebeuren.

De heren Bob Silven, Louis Mens en Nico van Diepen

Parochie H.H. Maria en Vincentius Kerkgebouw H. Vincentius Volendam Nico van Diepen (62), ICT-ondersteuning voor misintenties

Sinds de jaren tachtig is Nico van Diepen betrokken bij het automatiseren van de misintenties. “Ik ben begonnen met het maken van databases, waarin de misintenties worden getypt i.p.v. opgeschreven in een agenda. Die lijsten worden dan gebruikt voor het aflezen in de kerk en voor het afdrucken in het weekblad NIVO van Volendam. Dit werkt al veel jaren goed.” Nieuw zijn dit jaar de ‘webintenties’. Dat zijn misintenties die via de website van de parochie kunnen worden doorgegeven. Van Diepen: “Na het invullen van de persoonlijke gegevens en de tekst van de intentie kan men twintig keer een kerk, dag en tijdstip opgeven. Alle vieringen voor

de komende maanden staan erin. Als je misintenties hebt opgegeven, ontvang je een bevestigingsemail. Het nieuwe systeem draait in de cloud met speciale software. We zijn nu aan het regelen dat via iDeal ook meteen de financiën worden geregeld.” Parochianen kunnen van huis uit de gewenste misintenties invullen en betalen. Het computerprogramma heeft de mogelijkheid om de intenties per eucharistieviering uit te printen. Ook kan met één druk op de knop de overzichtslijst van de komende week naar de redactie van de NIVO gezonden worden. Steeds vaker weten Volendammers de digitale weg voor de misintenties te vinden. Van Diepen: “Ik was trots en enthousiast toen de eerste intenties via mijn computersysteem binnenkwamen, want daardoor bleek dat ‘t werkte.” Voorlopig zal Nico nog wel betrokken blijven bij de ondersteuning van het aannemen van misintenties. In Volendam gaat het immers jaarlijks om heel veel intenties. ■

Parochie H. Johannes de Doper Kerkgebouw H. Johannes de Doper Den Burg, Texel Ria Witte-Kuip (74) Avondwake (en uitvaart)

Avondwake

Ria is een echte Texelaar-se, geboren en getogen op het eiland en actief in de parochie en het verenigingsleven.

“Mijn vrijwilligerstaken bij de parochie zijn met het leven meegegroeid. Ik ben begonnen met de kindernevendienst, toen mijn kinderen nog klein waren. Vervolgens heb ik jarenlang het vormsel begeleid, woord- en communievieringen gedaan enz. Vanaf 1988 ben ik diverse toerustingscursussen van het bisdom ‘aan de overkant’ gaan volgen, o.a. voor het begeleiden van avondwakes en uitvaarten. Als je eenmaal bent geweest, wil je steeds meer. De cursussen waren zó inspirerend!” Uiteindelijk werd ze vanaf 1993 ook voorganger bij avondwakes. “Ik was heel zenuwachtig, weet ik nog wel, bij mijn eerste avondwake, die van meneer Timmer.” Inmiddels heeft ze tientallen Texelse families begeleid bij een afscheid. Van alle uitvaarten maakt ze Ria nauwgezet aantekeningen in schriftjes. Die vormen tot op de dag van vandaag een bron van inspiratie in het voorbereiden van avondwakes en/of een uitvaart.

Na een melding van een overleden parochiaan, wordt in de groepsapp van vijf dames bepaald wie beschikbaar is. Ria: “We gaan samen met de

beschikbare pastor, meestal pastoor Ivan of kapelaan Szymon, naar het rouwgesprek met de familie. Dit vind ik altijd een heel bijzonder moment, het is heel intiem om zo dichtbij een familie te komen en hun verhalen te horen.” Na het gesprek, waarin de uitvaartliturgie in grote lijnen is samengesteld, zijn er allerlei praktische zaken voor te bereiden zoals contact met het koor, degene die het kruisje maakt, de typiste die de boekjes verzorgt, het maken van voorbeden en andere teksten voor de viering. Soms ook oefenen van de avondwake met de familie en na afloop ervoor zorgen dat het ‘in memoriam’ in parochieblad De Vuurtoren wordt opgenomen. Ria merkt dat de inbreng van de familieleden in de keuze van muziek en teksten in de loop der jaren steeds groter is geworden. Tijdens iedere avondwake heeft Ria een speciale ketting om, een glimmende steen waar, in het juiste licht, de regenboog verschijnt:

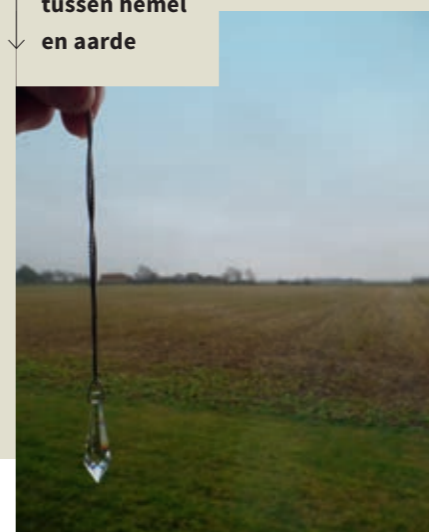
De schriftjes met aantekeningen zijn een bron van inspiratie voor Ria Witte

Zolang ik inspiratie heb, ga ik door...

de verbinding tussen hemel en aarde. Eigenlijk kent ze bijna iedere overledene, zo gaat dat op een eiland. Dat maakt het niet moeilijker: “Het is juist fijn om iemand al gekend te hebben.” Een van de meest moeilijke avondwakes was die van de schooldirecteur recentelijk. Het ging haar niet in de koude kleren zitten. “Jonge tienerkinderen, een betrokken gemeenschap die niet altijd een band heeft met de kerk. Dan moet je gezamenlijk een weg vinden in de uitingen.” Desondanks geeft dit vrijwilligerswerk Ria veel voldoening. “Omdat je echt iets kunt betekenen voor de familie. Maar het blijft spannend, want je moet er helemaal staan.” Hoe lang houdt ze het nog vol? “Zolang ik inspiratie heb, ga ik door. De betrokkenheid bij de mensen van de parochie vind ik het allerbelangrijkst.” ■

Christel Kerssens-van der Pijl
Eric van Teijlingen

Vasten TIPS!

De Vastentijd is traditioneel een periode van bezinning. Door minder te eten en drinken ontstaat er ruimte voor zingeving. Tegenwoordig is er zoveel luxe in ons leven, dat er ook andere mogelijkheden zijn om te vasten. Er zijn allerlei manieren om invulling te geven aan de vastentijd. Door soberder te eten, maar ook door bewuster met energie om te gaan. Een paar tips:

- Kook vegetarisch of eet minder vlees. Ga eens langs de visboer of probeer een vegetarisch recept.
- Bereid een eenvoudige maaltijd. Een mooie bonensoep met brood of een rijstmaaltijd met een stukje zalm kan een louterend effect hebben.
- Koop biologische of fair trade producten. In de supermarkt of natuurwinkel liggen steeds meer biologische en eerlijk geproduceerde levensmiddelen.
- Neem de tijd om te koken en te eten. Trek weer eens een eigen bouillon of maak een lekkere stoofschotel. Bewuster koken en eten kan een hoop voldoening schenken.
- Gebruik geen tussendoortjes, koffie of alcohol. Zie eens af van genotmiddelen als snacks en alcohol en eet in de vastenperiode alleen wat nodig is.
- Koop alleen spullen die je écht nodig hebt. Nóg een jas, een tas of een paar schoenen? Probeer weerstand te bieden aan die eerste koopimpuls en schaf alleen het hoogst noodzakelijke aan.
- Laat de auto staan en haal de fiets eens uit de schuur voor de boodschappen!
- Laat de tv en computer wat vaker uit. Dit is de echte uitdaging. Besteed de gewonnen tijd aan een ouderwets bordspel of een echt gesprek. Bijvoorbeeld over vasten. ■

Bron: Vastenactie.nl

40 Dagen ontdekken: Eeuwig duurt zijn trouw!

De Veertigdagentijd staat te beginnen (of is al van start gegaan). Een tijd van voorbereiding. Een tijd van bezinning. De tijd waarin we met Jezus optrekken naar Jeruzalem, waar de verheerlijking van de Mensenzoon zal plaatsvinden. Drie jezuïeten hebben een handig boekje geschreven voor de Veertigdagentijd en de Goede Week inclusief Pasen. Ga op reis door de periode van minder voor jezelf en meer voor de Ander/ander, met iedere dag een korte Bijbeltekst en suggesties voor een Bijbelmeditatie. Voor ieder van de zes weken van de vastentijd zijn thema's vastgesteld om aan het eind van de reis te hebben ontdekt – hopelijk – dat eeuwig duurt Gods trouw! ■

Eeuwig duurt zijn trouw.
Ignatiaanse 40-dagenretraite
Nikolaas Sintobin SJ, Piet van Breemen SJ, Hans van Leeuwen SJ
ISBN 9789021143972
www.uitgeverijmeinema.nl
€ 14,95

De vastenbrief van paus Franciscus

In zijn Vastenboodschap zegt paus Franciscus dat 'de ander een gave is'. Hij maakt dit duidelijk aan de hand van de Bijbelse parabel over de arme Lazarus en de rijke man. De laatste heeft totaal geen oog voor het leed van de arme, zieke Lazarus, die bij de poort van zijn huis ligt. De paus houdt ons hiermee een spiegel voor: zien wij de ander en zien wij de ander als een gave van God? De Veertigdagentijd

is een periode waarin wij in voorbereiding op het Hoogfeest van Pasen opgeroepen worden tot zelfreflectie en bezinning. Paus Franciscus schrijft: "De Veertigdagentijd is de gunstige tijd om zich te vernieuwen in de ontmoeting met Christus die leeft in zijn Woord, de sacramenten en de naaste. De Heer – die in de veertig dagen in de woestijn de listen van de Verleider heeft overwonnen – wijst ons de weg die wij moeten volgen. Moge de Heilige

Geest ons geleiden om een ware weg van bekering af te leggen, om de gave van Gods Woord opnieuw te ontdekken, gereinigd te worden van de zonde die verblindt, en Christus te dienen, die aanwezig is in onze behoeftige broeders en zusters." De paus moedigt de gelovigen aan om hun geestelijke vernieuwing in de Veertigdagentijd ook tot uitdrukking te brengen in goede daden voor de medemens door bijvoorbeeld de Bisschoppelijke Vastenactie te steunen of om op een andere manier iets voor de naaste te betekenen. De gehele tekst van de Vastenbrief van paus Franciscus is te vinden op de website www.rkkerk.nl ■

Foto: Ramon Mangold

Vastentijd... in 2017

Roep 'vastentijd' en veel mensen reageren met: 'van vroeger', 'ouderwets' of 'vastentrommeltje'. 't Lijkt uit de mode. Maar niets is minder waar! Vasten is veertig dagen inspiratie. Vasten is een kuur in soberheid. Vasten is veertig dagen groeien naar de vreugde van het leven. Dit handige boekje is een uitstekend gidsje om veertig dagen spiritueel te groeien. Met korte teksten en interviews van o.a. Anselm Grün, Monic Slingerland (Trouw) en Pieter Omzigt (CDA). De vastenkalender daagt je uit het meeste uit het vasten te halen. Soms word je uitgedaagd iets te laten (bijv. dag 9: kun je vandaag je kopje koffie laten staan?) of iets te doen (bijv. dag 30: bel iemand op en neem de tijd voor een gesprek). Op de zondagen staat er steevast: ga naar de Eucharistieviering. Met dit boekje vliegt de veertigdagentijd voorbij en voor je 't weet mag het vastentrommeltje weer open! ■

Vasten. 40 Dagen inspiratie
Liesbeth van Gool e.a. | ISBN 9789492093349 | www.adveniat.nl
€ 5,95 (bij bestelling van 100 of meer: € 1,30)

Verkrijgbaar in uw eigen parochie!

Meditatieboekje

Het bekende lied 'Licht dat ons aanstoot in de morgen...' van Huub Oosterhuis neemt ons mee op weg naar Pasen. Een lied van uittocht en intocht, zoals Henk Jongerius beschrijft. Hoe scheppen we eilanden van hoop, plekken van veelstemmig licht in deze wereld, waar mensen gezien, genezen, getroost en weer opgewekt worden? Al lezend, schrijvend en vierend kunnen we zo bewust de Veertigdagentijd beleven, geïnspireerd door het leven van Jezus en het mysterie van de Opstanding. In het boekje zit een dagkalender met een gebed, een korte vertelling, een tekst over de kunstafbeelding of een bijzonder citaat om mee op weg te gaan naar Pasen. ■

Op weg naar Pasen
www.berneboek.com | € 4,95

Vastenactie 2017: Bruggen bouwen...

San Salvador in het algemeen en de wijken Apopa en Mejicanos in het bijzonder, gaan gebukt onder extreem veel geweld door criminele bendes, de 'mara's'. Die hebben ieder een eigen territorium en beheersen het leven in 'hun' wijken volledig. Mensen worden bedreigd, afgeperst en beroofd. Wie praat met

de politie, wordt ernstig verminkt of vermoord. Het betekent ook dat mensen niet van de ene wijk naar de andere kunnen: dan worden ze beschouwd als indringers op vreemd terrein. De bendes werven actief leden onder kinderen en jongeren. Lidmaatschap zorgt voor 'respect', voor geld en mooie spullen en vrouwen. Het is moeilijk de verleiding te weerstaan als jonge puber, zonder vader en zonder geld. Het campagne-project van Vastenactie - de samenwerking van een aantal katholieke organisaties - wil helpen voorkomen dat kinderen en jongeren lid worden van de bendes. De jeugdcentra die we steunen, willen de kinderen een ander perspectief bieden en leren dat ze ook buiten de bendestructuren een goed bestaan kunnen opbouwen. Met de bijdrage aan het campagneproject worden verschillende initiatieven gesteund, alle 'Eilanden van hoop' in een gewelddadige samenleving.

In 2017 staat de Salvadoraanse hoofdstad San Salvador centraal tijdens de Vastenactie-campagne. San Salvador is met tientallen moorden per dag de meest gewelddadige stad ter wereld. Vastenactie steunt hier een aantal initiatieven van katholieke organisaties, die in deze zee van geweld 'eilanden van hoop' willen bouwen.

Even minderen. Voor een ander.

- Het Jeugdcentrum in Apopa van de zusters Angel de la Guarda.
- De oprichting van een jeugdcentrum in Mejicanos.
- Het sociale werk van de paters Passionisten in Mejicanos.
- Het werk van de vrijwilligers van CBC op basisscholen.
- CBC traint vrijwilligers en steunt hen bij de uitvoering van hun werk.

Meer informatie vindt u op www.vastenactie.nl.
U kunt bijdragen via de collecte in de kerk of via de brief met acceptgiro die veel mensen ontvangen.
U kunt ook doneren via de website van Vastenactie. Of maak uw vastendonatie over op IBAN NL21 INGB 000 000 5850.

Nieuwjaarsreceptie

Op vrijdag 6 januari was de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van het bisdom. Ruim 600 bestuurders van parochies en pci's, aalmoezeniers van het militair ordinariaat, bijzondere genodigden en vele gelovigen uit het bisdom, wisten de weg naar de kathedraal te vinden. Deze receptie blijft een groot succes, vooral vanwege de informele sfeer van omtroeting. ■

Foto: Isabel Nabuurs

Geloofsgesprek

Op woensdagochtend 1 februari heeft Leo Fijen in Haarlem het geloofsgesprek opgenomen met Mgr. Hendriks. Het gesprek over vasten zal op 5 maart worden uitgezonden op NPO 2 om 10.15 uur. Daarna zal de televisiemis vanuit de kathedrale basiliek van Sint Bavo komen, waarin de hulpbisschop zal voorgaan. De kathedraal volgt na enige jaren de Sint Vituskerk in Hilversum op als locatie voor de televisie-uitzending. ■

Pensionering Martin Frederiks

Op de kerkbesturendag van 4 februari werd de fakkel overgedragen van drs. Martin Frederiks naar Marius van der Knaap als stafmedewerker kerkopbouw. Martin Frederiks zal binnenkort met pensioen gaan. Hij heeft bijna 41 jaar in het bisdom gewerkt. Marius van der Knaap was tot nu toe jongerenwerker van het bisdom. Dhr. Frederiks bedankte in zijn afscheidswoord in het bijzonder Mgr. Punt, die met bezieling leiding heeft gegeven aan het proces van kerkvernieuwing. Later zal in de kring van het bisdom afscheid worden genomen van drs. M. Frederiks. ■

Mgr. Punt heeft zijn sabbatsperiode beëindigd. Hij zal een aantal van zijn gebruikelijke werkzaamheden weer oppakken. De activiteiten van hulpbisschop Mgr. Hendriks zijn ook te volgen via www.arsacal.nl

Mgr. Punt bij Willibrorddag

Op maandag 6 februari nam Mgr. Punt deel aan de Willibrorddag in het seminarie in Heiloo. Op de Willibrorddagen, telkens de eerste maandag van de maand, komen alle priesters die de laatste vijf jaar zijn gewijd, samen voor studie, gebed, broederlijk contact en een groepsgebesprek met de bisschop. Dit was de eerste keer dat Mgr. Jozef Punt er weer bij was na zijn sabbatsperiode. ■

Twee aparte kerken tussen de meren

Op een opvallende klei- en zandophoping nabij de Vecht ontstond al in vroege middeleeuwen een nederzetting. Nog vóór het jaar 800 bouwde men daar een kapel. Het dorpje daaromheen heette Werinon, het middelpunt van de bezittingen van Liudger (742-809), kerkman uit Keulen.

Later toen het meer onder de invloed van de Utrechtse bisschoppen kwam, werd het Nederhorst genoemd om het te onderscheiden van een ander kasteel: Horst aan de Rijn. In de 13^e eeuw werd er een kasteel naast de kapel gezet (een goede volgorde: eerst eer aan God, dan aan de landheer). Een handige ambachtsheer (Godard van Reede) liet later (tussen 1628 en 1631) de Reevaart graven. Deze sneed een wijde bocht in de Vecht af en leidde al het scheepvaartverkeer langs het dorp. Dankzij het kalkarme water van de Vecht, kreeg het dorp Nederhorst in de 18^e eeuw linnenblekerijen gevolgd door wasserijen in de 19^e eeuw. Oorspronkelijk viel het onder de provincie Utrecht. Maar sinds 1819 hoort het dorp bij

De oude Willibrorduskerk van Nederhorst, op de berg

Het kasteel (zonder heer Bommel)

Nederhorst den Berg en Ankeveen

Noord-Holland. Het kasteel is vooral beroemd omdat Maarten Toonder hier zijn studio's had. Zo komt ook heer Bommel nog in zicht.

Kerken in Nederhorst den Berg

Op de berg (nou ja berg) ligt de oude Willibrorduskerk. Een zeer eerbiedwaardig, met tufsteen bekleed bouwwerk. De toren is nog romaans. Het koor is 14^e eeuw. Na 1550 werd een vlak afgedekte noorderzijbeuk aangebouwd. Van ouder datum is de daar aanwezige rechthoekige noorderingang met een touwornament en een moeilijk leesbaar randschrift. De kerk werd in 1892 van buiten wat vrij gerestaureerd en van 2000-2010 keurig opgeknapt. Deze kerk mag al indruk maken door zijn ouderdom, de katholieke kerk (waarom niet ook aan Willibrord gewijd?) doet dat door zijn majestueuze rijzige toren.

Ankeveen als moederkerk

Het plasseengebied in de buurt kent naast Kortenhoef, 's Graveland en Nederhorst den Berg nog een andere woonkern: Ankeveen. De plaats werd plotseling belangrijk toen, na de Reformatie, zich de vraag voordeed waar de katholieken zouden gaan kerken. In Nichtevecht? Zonder succes trachtte men de oude kerk terug te krijgen. Waarom probeerde men dat niet in Nederhorst den Berg? De Reformatie was daar te sterk (dat zou men nog bij de inwijding van de nieuwe kerk merken toen protestantse jongeren een relletje veroorzaakten). Daarom werd er maar begonnen in Ankeveen. In 1758 wordt hier een aan St. Maarten gewijd, katholiek schuurkerkje gebouwd. Op de oude foto's van het interieur zien we een opvallende gelijkenis met het huidige Ons' Lieve Heer op Solder in Amsterdam (inclusief de galerijen). Langs de Dammerkade trokken de Nederhorsters naar dit kerkje toe.

Toch een kerk in Nederhorst den Berg

De Nederhorster parochianen werden het naar Ankeveen trekken moe en in 1811 bouwden ze een eigen schuurkerkje. Toen dat in 1888 te krap bleek, werd dat gesloopt. Een nieuwe grote kerk werd door architect Y. Bijvoets gebouwd. Die werd (helaas?) niet aan de plaatselijke patroon Willibrord gewijd maar aan Onze Lieve Vrouw Hemelvaart.

De OLV. kerk in Nederhorst den Berg van buiten

De OLV. kerk van binnen

Onze Lieve Heer op Zolder in de Polder, schuurkerkje van Ankeveen 1758-1927

Ik heb moeite met die titel: Maria is toch 'ten hemel opgenomen'? De kerk is wel indrukwekkend. De toren heeft maar liefst vier geledingen met frontalen en hoekpinakels (die bij de meeste neogotische kerken verdwenen zijn). Voor veel watersporters hier is hij een duidelijk baken. In de grote kerkenbijbel (het standaardwerk 'Katholieke Kerken in Nederland' van Cuypers en Kalf uit 1906) staat wel een beetje hatelijke opmerking: 'men heeft een tamelijk kleine kerk waar men niet al te veel geld voor over had toch alles gegeven

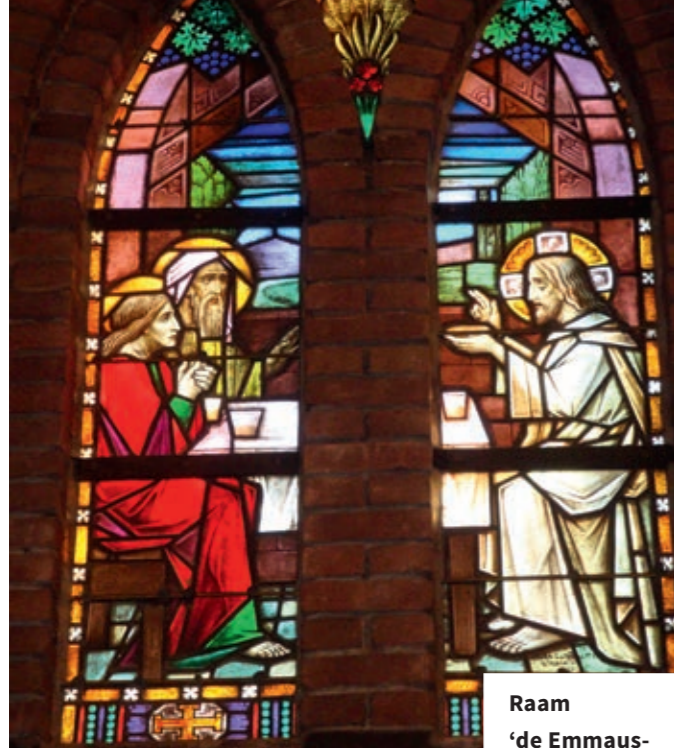

wat het op een grote kerk moet doen lijken.' Kennelijk zijn de druiven voor Cuypers zuur. Toch is er niet zinnig gehandeld. De kerk heeft een mooie inventaris. Een communiebank uit 1866, een Mariaaltaar uit 1902. Kruiswegstaties van K. Dunselman (1902-1908) en een door J. Matthijs vervaardigd zandstenen hoofdaltaar (1911), naar ontwerp van de architect Bijvoets zelf. Er is ook een fraai Maarschalkerweerdorgel uit 1906. In 1987 werd de kerk tot Nationaal Monument verklaard. In september 2015 is het 125-jarig jubileum van de kerk gevierd met een tentoonstelling en allerlei leuke activiteiten.

Terug naar Ankeveen

Ankeveen had een klein Middeleeuws St. Maartenskerkje. We vertelden al dat hier na de Reformatie in 1759 een katholiek St. Maartenskerkje kwam. Van binnen indrukwekkende galerijen. In 1842 werd er een aandoenlijk torentje op deze schuurkerk gezet. Omdat de Nederhorsters na de bouw van hun eigen kerk in 1888 verstek lieten gaan, bleven de Ankeveners alleen achter in hun mooie Onze Lieve Heer op Zolder in de polder. Dat men zo lang

Raam
'de Emmaus-
gangers' in
Ankeveen

De huidige
Martinuskerk
van Ankeveen

(tot 1927) van dit oude kerkje gebruikmaakte was uniek. Jammer dat het er niet meer is. In 1927 begon de bouw van een grote nieuwe kerk en ging het oude schuurkerkje tegen de vlakte. Het werd een grote kerk met een flinke toren naar ontwerp van Th. Van Elsberg. De stijl van de toren doet aan architect Stuyt denken: robuust en spits tegelijk. Het interieur is sober en waardig. Dat ademt weer de sfeer van Dom Bellot en de zijnen. Er zijn nog beelden uit de oude kerk. Het meest waardevol is de Ankeveense Madonna. In 1930 is dit beeld hier ergens op zolder gevonden. Het gaat om een laat middeleeuws beeld uit 1430 afkomstig uit het Moezelgebied. In Museum Catharijneconvent te Utrecht heeft het beeld nu een veilige verblijfplaats.

Een boeiende omgeving

De parochies van Ankeveen en Nederhorst den Berg maken tegenwoordig deel uit van het KAN- verband: een samenwerking van de parochies van Kortenhoef, Ankeveen en Nederhorst den Berg. Ankeveen vierde onlangs feest en Nederhorst den Berg vierde deze zomer het 125-jarig bestaan. Als we laatst genoemde dorp verlaten merken we hoe het dorp omringd is door fraaie molens. Ten noorden van het dorp ligt het voormalig fort Hinderdam. Bij een in 1437 aangelegde sluis in de vecht werd in 1629 een schans opgeworpen die later (in 1673) door een fort vervangen werd. Het fort maakte deel uit van de Hollandse waterlinie. Tenslotte mag ik nog vermelden dat in het nabijgelegen dorp Horstermeer zich de christelijk-anarchistische kolonie 'Walden' vestigde onder aanvoering van Frederik van Eden. ■

Hein Jan van Ogtrop

Interieur
Ankeveen

Gebruik is gemaakt van het boek: *Een kansrijk bestaan - De geschiedenis van drie parochies in de Gooi en Vechtstreek*, een uitgave van de parochies van Nederhorst den Berg, Ankeveen en Kortenhoef in september 2000. Zie ook de documentaire uitgegeven b.g.v. het parochiejubileum van Herman van der Molen. Meer foto's zijn te zien op de website: www.kerkengek.nl

LEO FIJEN

E

en paar jaar geleden ontmoette ik haar voor het eerst, op een

bijna ongewone manier. Ik mocht voor de kloosterserie langs een aantal Vlaamse abdijen. De laatste locatie die ik aandeed, was de priorij Onze Lieve Vrouw van Bethanië te Loppem. Daar leven en bidden de benedictinessen, daar voorzien ze in hun onderhoud met het internaat voor meisjes die onderwijs volgen op de abdijschool van Zevenkerken. En daar verwacht je niet een vrouwelijke religieuze die joggend haar conditie op peil houdt. En toch was dat de ongewone eerste kennismaking, zuster Hannah hardlopend in sportkleren om haar hoofd leeg te maken. Sinds die eerste kennismaking hebben we altijd contact gehouden. Soms belde ik, meestal mailde ik en een enkele keer mocht ik nog eens langs komen met de camera. De laatste keer was op een bijzonder moment, kort na het overlijden van haar moeder. Ze had het daar moeilijk mee, ook omdat het sterven naar menselijke verhoudingen veel te vroeg was gekomen. En ze worstelde met de lijdensweg die haar moeder had moeten ondergaan. Ze had daarvoor enige tijd de priorij verlaten om haar moeder bij te staan op de moeilijkste momenten van het bestaan. Midden in de aftakeling mocht ze daardoor meemaken dat haar moeder rustig werd en zich kon overgeven aan de Schepper van het leven. Als zuster Hannah ergens heeft ervaren dat God een veilige haven is, dan was het in de laatste dagen en uren van haar moeder. Ze getuigde daarvan door dit verhaal ook voor de camera te vertellen, met het kruis van Christus op de achtergrond. Alsof ze zeggen wilde dat Christus het kruis van ons mensen nog steeds wil

Leo Fijen is hoofd levensbeschouwing KRO-NCRV en directeur van uitgeverij Adveniat

Hardlopende

zuster

Zij kon zich overgeven aan de Schepper van het leven

dragen. Als een herinnering aan het lijden maar ook aan het perspectief dwars door het lijden, droeg zuster Hannah tijdens de dagen van de opnames het rode jack van haar moeder. We fietsten door de omgeving van Loppem en Zevenkerken, terwijl deze gedreven jonge religieuze vertelde over het leven van haar moeder. Zo kun je je gedragen weten door de dierbaren die je zijn voorgedaan in de dood. Zo wist zij zich beschermd door het rode jack alsof moeder nog steeds met haar verbonden was. En dat was ook hard nodig, bij vlagen. Want zuster Hannah is een vrouw die niet zoetsappig over haar religieuze zoektocht praat. Integendeel, een relatie met God heeft weinig met knusheid te maken. "Het is geen onderonsje, er is niet zoiets als een blij-

vende ervaring van zijn warme liefde rondom mij. Ik zou zelfs durven stellen dat ik God in mijn leven meer als afwezige dan als aanwezige ervaar", aldus zuster Hannah. Deze uitspraak deed ze voor de camera, maar herhaalt ze in een boeiende brochure die over deze benedictinessen is geschreven. Daarin getuigen de benedictinessen van hun leven en zoeken, maar ze doen dat ook in speciale filmpjes op YouTube. Die zijn in Vlaanderen een hit geworden die zelfs het grote Journaal haalde. Zuster Hannah loopt nu hard op een andere manier. Ze deelt het zoeken naar God via de digitale snelweg. Ze gaat daardoor harder dan ooit met haar eerlijke worsteling. Ik blijf haar een bijzondere vrouw vinden. ■

Getuigenis van Leven, De benedictinessen van de priorij van Bethanië te Loppem uitgave Halewijn

Jezus

neemt het kruis op zijn schouders

Johannes 19:17

Alles op je schouders wat het leven zo moeilijk en zwaar kan maken. Al ons verdriet, onze kwaadheid op andere mensen en op ons zelf. Zo'n mens neemt zijn kruis op en gaat zijn weg.

Tekst en statie zijn onderdeel van de kruiswegwandeling door Volendam. Ga zelf op vastenpelgrimage, lees meer op pagina 29.

Beeld: Familie Kras

Onder de bescherming van de Allerhoogste

A

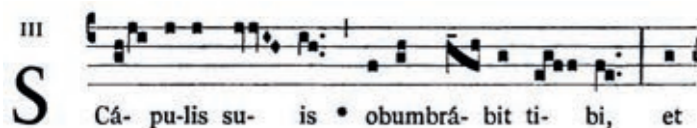
Een psalm op de eerste zondag van de veertigdagentijd

Als er voor een eucharistieviering liederen worden uitgezocht, wordt er voor gewaakt om niet in herhaling te vallen: dat eenzelfde tekst meer dan eenmaal gezongen wordt is vrijwel ondenkbaar. Wie een beetje thuis is in de eeuwenoude traditie van de Romeinse liturgie, weet dat het juist helemaal niet uitzonderlijk is dat in één liturgische viering dezelfde tekst meermalen gezongen wordt – weliswaar op verschillende melodieën – of dat de gezongen één en dezelfde sfeer uitstralen. Een treffend voorbeeld hiervan vinden we op de eerste zondag van de Veertigdagentijd: de eigen gregoriaanse gezangen (introitus, graduale, tractus, offertorium en communicio) komen dan allemaal uit Psalm 91 (in de Latijnse telling is dat overigens Psalm 90). Het offertorium en de communicio hebben zelfs vrijwel dezelfde tekst:

Scápulis suis obumbrábit tibi (Dóminus), et sub pennis eius sperábis: scuto circúmdabit te véritas eius.

Met zijn vleugels zal Hij (de Heer) u beschermen en onder zijn wieken zult gij vertrouwen; met een schild zal zijn trouw u omgeven. (Ps. 91, 4-5)

Psalm 91 gaat dus over de bescherming die de Allerhoogste biedt aan wie op Hem vertrouwen. Bij de meeste kerkgangers zullen de volgende regels vast wat bekend in de oren klinken:

Wie in de schaduw Gods mag wonen, hij zal niet sterven in de dood.

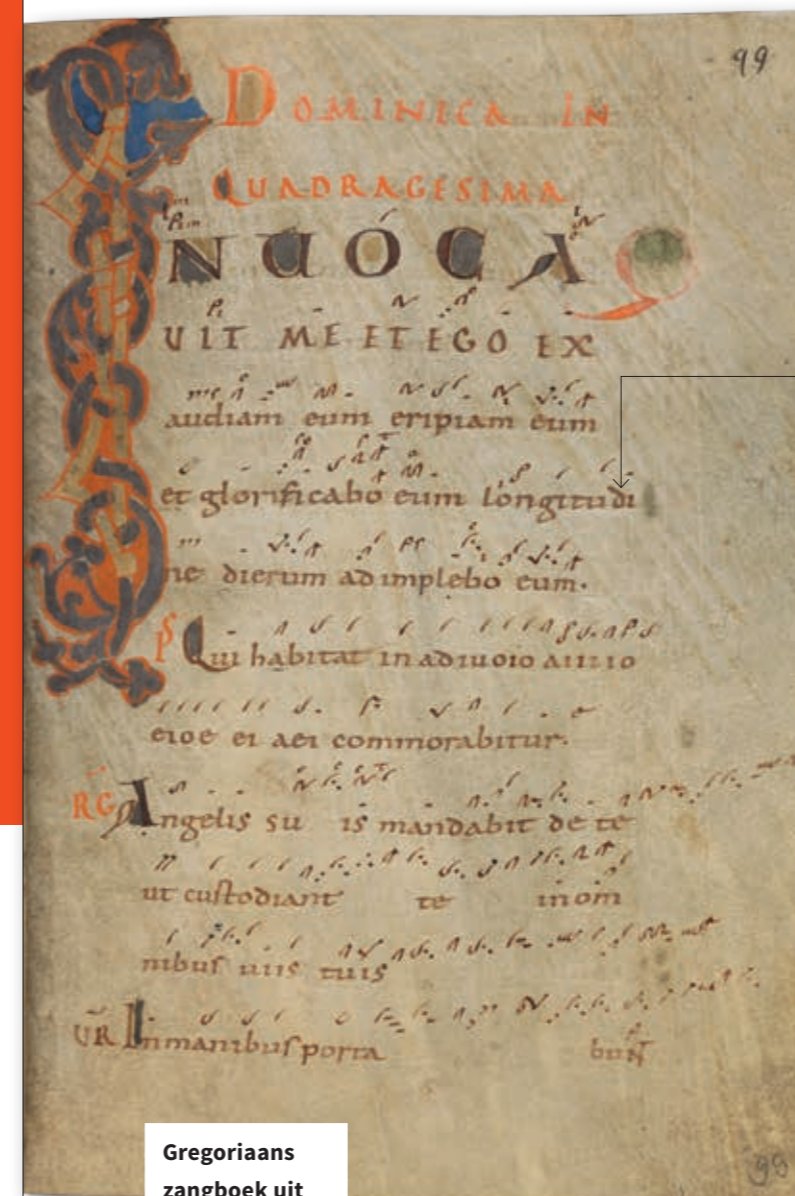
(...)

God legt zijn vleugels van genade beschermend om hem heen als vriend.

(...)

Psalm 91 gaat over de bescherming die de Allerhoogste biedt aan wie op Hem vertrouwen

Priester Jan Duin schreef deze bewerking van Psalm 91 voor de uitvaart van de Haarlemse bisschop Huibers in 1969. Dit lied maakte kennelijk veel indruk, want sindsdien is het bij ontelbaar vele avondwaken en uitvaarten gezongen. Enerzijds mooi en zinvol, maar anderzijds ook wel een beetje jammer, omdat het lied hierdoor onmiddellijk geassocieerd wordt met onze dierbare doden, terwijl Psalm 91 in eerste instantie gaat over de bescherming die God geeft aan de levenden die op Hem hun vertrouwen hebben gesteld. Waarom laat de liturgie Psalm 91 zo'n prominente plaats innemen op de eerste zondag van de veertigdagentijd?

Gregoriaans zangboek uit 960-970 met de introitus

'Invocabit' en graduale 'Angelis suis'.

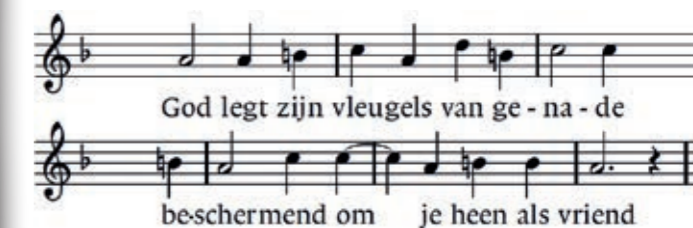
Bron: Einsiedeln, Stiftsbibliothek, Codex 121(1151), p. 99 - Graduale

Het antwoord op deze vraag is te vinden in het evangelie van deze zondag: de duivel probeert Jezus er toe te brengen om zich vanaf de bovenbouw van een tempelpoort naar beneden te laten vallen, "want" – zo zegt hij – "er staat geschreven: aan zijn engelen zal Hij omtrent U een bevel geven, dat zij U op de handen nemen, opdat Ge uw voet niet zult stoten aan een steen." (Mt. 4 6, citerend Ps. 91, 11-12). Jezus laat zich door deze mooie woorden natuurlijk niet verleiden tot een stunt, maar dat was zeker niet bij gebrek aan vertrouwen! Zo bezingen dus alle gregoriaanse gezangen van deze zondag het vertrouwen in Gods redding, te beginnen met de introitus (intredezing) met de woorden:

Invocábit me, et ego exáudiam eum, erípíam eum, et gloriíficábo eum.

Hij zal mij aanroepen en zal ik hem verhoren, Ik zal hem redden en verheerlijken. (Ps. 91, 15-16)

Je zou deze woorden kunnen toepassen op Jezus en daarmee kunnen zien als een vooruitwijzing naar zijn lijden, dood en verrijzenis. We gaan immers op weg naar Goede Vrijdag in de wetenschap dat we uitkomen bij Pasen! Maar uiteindelijk gaan deze woorden over ieder die op de Heer vertrouwt en mag je ze gerust ook op jezelf toepassen. Daarom is het goed dat in het nieuwe protestantse Liedboek (2013) de tekst van 'Wie in de schaduw Gods' enigszins is aangepast. In de nieuwe versie wordt gezongen:

Dus niet meer 'om hem heen' (bij de uitvaart van een vrouw wordt van dat 'hem' nog wel eens 'haar' gemaakt!), maar 'om jou heen': ieder die het zingt, mag zich aangesproken voelen, want het gaat over jezelf! Het is te hopen dat deze nieuwe versie van dit mooie lied ook voor de katholieke liturgie zal worden goedgekeurd en in de zondagsmissaaltjes en toekomstige zangbundels zal worden opgenomen.

De veertigdagentijd is een beeld van het aardse leven met al zijn bekoringen en beproevingen. Aan het begin

Alle gregoriaanse gezangen van deze zondag bezingen het vertrouwen in Gods redding

van deze belangrijke liturgische periode mogen we voluit zingen over Gods bescherming waar we ons aan mogen toevertrouwen en die ons uiteindelijk naar het eeuwig leven zal brengen. ■

Klamp je maar vast aan Hem, Hij zal ons redden.

Wij zullen leven tot in lengte van dagen.
(Ps. 91, 14.16, vertaling: Vijftig psalmen)

Bert Stolwijk

ERE dienst

Vorig jaar trok Herman Finkers een volle kerk en veel tv-kijkers met zijn *Missa in Mysterium*. Vanwaar die belangstelling voor een katholieke Mis?

E

nige tijd geleden zag ik op de tv een populair-wetenschappelijk programma waarin een smaaktest werd gedaan. De proefpersonen kregen te horen dat een fabrikant van chocolademelk een nieuwe variant wilde testen; het verzoek was om het nieuwe product te proberen naast twee bestaande versies. Op tafel stonden drie mokken. Er werd geproefd, en een van de drie kwam er als lekkerste uit. Hierna werd verteld dat de test over iets anders ging. In de drie mokken zat precies dezelfde chocolademelk, maar de mokken waren verschillend van kleur. Zonder het te weten had het panel niet gekozen voor een favoriete smaak maar voor een kleur - een kleur, aldus een deskundige, die leek op de verpakking

liturgische ontwikkelingen van de afgelopen decennia. Op veel plaatsen is het accent komen te liggen op uitleg, op het begrijpelijk maken van wat er gebeurt, en dat is ten koste gegaan van het mysterie. "Het feit dat het allemaal te begrijpen moet zijn, is het loslaten van de katholieke gedachte. In de katholieke kerk heeft eigenlijk een reformatie plaatsgevonden waarin men de Bijbel en de uitleg daarvan meer centraal stelt en het mysterie

”

Centraal in de rooms-katholieke kerk staat het Mysterie. Het leven is een geheim.

Het vrouwenkoor Wishful Singing tijdens de *Missa in Mysterium*

van een vertrouwd chocolademelkmerk van vroeger. Deze test zegt iets over hoe we waarnemen en oordelen. Vaak denken we dat onze mening wordt bepaald door de inhoud, maar het kan dus ook iets anders zijn. Een mooi voorbeeld is de *Missa in Mysterium* van theatermaker Herman Finkers, een Latijnse Mis die afgelopen najaar door zo'n negenhonderd bezoekers werd bijgewoond in de Plechelmusbasiliek in Oldenzaal en die op 25 december op de tv werd uitgezonden. Een en ander ging gepaard met veel publiciteit. Voor het bijwonen van de viering was zelfs zo veel belangstelling, zei Finkers, dat ze de kerk best nog een paar keer hadden kunnen vullen.

Praatliturgie

Waarom organiseert een theatermaker een rooms-katholieke Mis? Finkers is katholiek en liet in diverse interviews weten dat hij niet zo blij is met sommige

minder", zei hij in *Trouw*. "Centraal in de rooms-katholieke kerk staat het Mysterie. Het leven is een geheim. Dat is een wijsheid waar niemand aan kan tornen." De liturgie is "een praatliturgie" geworden, zei Finkers in het *Nederlands Dagblad*. "Het Tweede Vaticaans Concilie in de jaren zestig stimuleerde het gregoriaans en het Latijn, en stond daarnaast ook de volkstaal en andere muziek toe - maar in de praktijk is er een soort afschaffing van het Latijn gekomen, en een afschaffing van het gregoriaans. Ik dacht: ooit wil ik een keer een mis organiseren en regisseren." Twee jaar geleden zag de Twentenaar zijn kans schoon. In Oldenzaal

werd het Plechelmusfeest voorbereid en daarbij ontstond verschil van mening over de taal. De ene groep wilde gregoriaans, dus Latijn, de andere wilde volkstaal: Nederlands. "Toen heb ik een open brief gestuurd, waarin ik stelde dat er een valse tegenstelling gemaakt werd: gregoriaans is ook voor een groot deel volkszang. In een honderd procent gregoriaanse mis heeft het volk heel veel te zingen. Al die formules, al die acclamaties, de paternosters, maar ook de vaste gezangen kyrie en gloria. Dit was de ideale aanleiding om te vragen of ik de kerk een keer tot mijn beschikking mocht hebben." Het was niet zijn bedoeling iets nieuws te brengen, in tegendeel, het ging om een eerbetoon aan het oude.

Finkers koos soms voor een theatrale opstelling

De basis was gegeven. "Ik keek welke datum we hadden: 9 oktober, de 28e zondag door het jaar. Daar staan alle gezangen al bij, alle lezingen, alle gebeden. Dus ik had een beetje het gevoel dat ik met een voorstelling bezig was, maar de muziek was al geschreven, de tekst was al geschreven en het verhaal was al geschreven... Ik moest het alleen nog monteren en regisseren." Het moest kwalitatief ook goed zijn - niet mooi om het mooi, maar omdat het helpt te verstaan. "Als je een slecht koor de Mattheus laat zingen, dan raakt het niet. Dat geldt ook voor een mis. Een katholieke mis is, veel meer dan een protestantse dienst, een vorm." Als alles goed op elkaar is afgestemd - de muziek, de handelingen, de wierook, de gebaren - dan "kan het geheim zich laten openbaren, zich laten voelen".

Aanbidding

Essentieel is volgens Finkers het besef dat de Mis een *eredienst* is: we komen samen om God eer te bewijzen; we gaan dus niet voor elkaar naar de kerk, wel mét elkaar en voor God. Het is ook niet de bedoeling om in de viering van alles uit te leggen of aan uitvoerige catechese te doen, meent Finkers: God heeft die uitleg niet nodig. En waar wij die wel nodig hebben, kan de uitleg gebeuren buiten de viering. Want: "Ik zoek in de kerk aanbidding. Omgang met het mysterie. En niet zozeer informatie om wijzer te worden." Vrome taal, waarvoor dus in en buiten Oldenzaal opvallend veel belangstelling was. Maar, zo vroeg ik me af terwijl ik in december geboeid keek naar de tv-registratie van *Missa in Mysterium*, betrof al die belangstelling nu de chocolademelk of de kleur van de mok? Naarmate

de uitzending vorderde, werd namelijk duidelijk dat het hier eigenlijk ging om een gewone rooms-katholieke Mis met veel gregoriaanse onderdelen, een enkel meerstemmig koorwerk en wat Nederlandstalige teksten. Heel mooi uitgevoerd, zeker, met hier en daar creatieve opstellingen van koorleden en altaarpersoneel, maar in essentie toch een Mis zoals die in veel Nederlandse kerken plaatsheeft. Alleen zitten die kerken zelden vol: het is een vorm waar een groot deel van katholiek Nederland niet zo veel meer van moet hebben, want te rooms, te ouderwets, te veel van de Kerk die "we achter ons hebben

gelaten", zoals je nogal eens hoort. Was deze Missa georganiseerd door een boordragende priester in toog, dan zou er vermoedelijk weinig aandacht voor zijn geweest. Waarom was dat nu dan anders? Het kwam niet door de chocolademelk, maar door de mok en die mok heet Herman Finkers. Finkers is 'onverdacht'. Hij hoort niet bij het katholieke establishment, niet bij het verleden, niet bij het instituut. Finkers geldt als een moderne thea-

termaker die met kwinkslagen en verdieping volle zalen trekt. En nu dus ook een volle basiliek met een Mis die met liefde en overtuiging is uitgevoerd als eredienst aan God. De ervaring met *Missa in Mysterium* kan een uitnodiging zijn om met een nieuwe bril naar het verleden te kijken. Om te (her)ontdekken hoe waardevol de eeuwenoude liturgie is van de Kerk van Christus. ■

Jim Schilder

Als je een slecht koor de Mattheus laat zingen, dan raakt het niet.

Diocesane dagtocht naar de Nieuwe Bavo Bloeit

Met pontificale Mis door Mgr. Hendriks

De Kathedraal van ons bisdom maakt zich op voor de 3e editie van 'De Nieuwe Bavo Bloeit'. Onder leiding van Ingeborg Kemperman - meesterbinder en docente Bloemsierkunst voor het WellantCollege Rijnsburg - verandert de kathedraal in een bloemenzee met als hoogtepunt een bloemencreatie tot in de koepel. Het evenement vindt plaats van 21 tot en met 23 april 2017 en draagt als motto 'Getoid als een Bruid'. Speciaal voor alle parochianen wordt een dagtocht georganiseerd naar de opening van dit event op vrijdag 21 april 2017.

M

gr. Jan Hendriks opent op vrijdag 21 april 2017 om 13:00 uur voor het hele bisdom, katholieken in parochieverband, leden van KBO's, diverse koren en de vele vrijwilligers, het evenement met een pontificale H. Mis. Na de viering stelt de Haarlemse hulpbisschop het zeer op prijs alle aanwezigen te begroeten. De dag zal in het teken staan van onze eenheid en wordt afgesloten met samenzang. Het belooft een kleurrijke dag te worden waar iedereen zich een warm welkom weet.

Meld u nu aan!

De dagtocht naar de opening van 'De Nieuwe Bavo Bloeit' op 21 april betreft een busreis vanaf uw parochie, entree voor het event, koffie/thee en een lunch. Er is gelegenheid om de stad Haarlem te bezoeken. U kunt zich tot 19 maart a.s. aanmelden (daarna is deelname afhankelijk van beschikbare in de bussen). Deelname aan de reis bedraagt € 35,-. Meer informatie en aanmelding: www.denieuwebavobloeit.nl of neem contact op via nieuwebavo@gmail.com of Bibiana Massaro, 06-42153248. Bezoekadres: Kathedrale Basiliek Sint Bavo, Leidsevaart 146 · 2014 HE Haarlem.

De gasten zullen worden verrast met een overweldigende waterval aan bloemstukken. Naast de bloemenpracht zijn er speciale concerten, bruidsmode van Hillenius Couture en is er gelegenheid om het Kathedraal-Museum, en andere hoogtepunten van de Nieuwe Bavo te bekijken. Daarbij mogen de nieuwe kunstwerken van Jan Dibbets, Gijs Frieling en 'kunstenaar van jaar 2017' Marc Mulders niet onvermeld blijven. Er is tevens genoeg vrije tijd om op eigen gelegenheid de Haarlemse binnenstad te verkennen en te genieten van de sympathieke provinciehoofdstad. Kortom, een ideale gelegenheid om de Haarlemse kathedraal te bezoeken! ■

Foto: Rob Fase

Kinderkorenfestival in Hilversum

Op stap met het kinderkoor - de Kerkelijke Stichting St. Gregorius in het bisdom Haarlem-Amsterdam (KSSG) biedt een prachtige bestemming. Op zaterdag 25 maart 2017 organiseert zij in omroepstad Hilversum het kinderkoorfestival. De diverse dag begint met een bezoek aan het omroepmuseum Beeld en

Geluid (toegang met een forse reductie!), daarna doet het koor mee aan het kinderkoorfestival in de O.L.Vrouwekerk en tenslotte kunnen de kinderen een uur zingen met musicalacteur/zangcoach Jorge Verkroost (bekend van 'Kinderen voor Kinderen', 'Ciske de Rat' en 'Beauty and the Beast'). Kijk op www.kssg.nl voor alle informatie en aanmelding. ■

Dat de Reformatie in oecumenische kring herdacht wordt, is een mijlpaal

Symposium over 500 jaar Reformatie

In oktober 2017 wordt herdacht dat Luther in 1517 zijn 95 stellingen op de kerkdeur van Wittenberg timmerde. Wereldwijd wordt de herdenking van de Reformatie opgepakt als een moment voor oecumenische toenadering en vooruitgang. Dat de Reformatie in oecumenische kring herdacht wordt, is op zichzelf al een mijlpaal. In Nederland gebeurt dit op 18 maart 2017 in het Brabantse Nieuwkuijk (Abdijhof Mariënkroon) onder het motto 'Gaandeweg één, Impulsen voor oecumenische voortgang'. Het initiatief gaat uit van de Focolarebeweging en de Katholieke Vereniging voor Oecumene, twee organisaties die zich al jarenlang inzetten voor de oecumenische samenwerking in ons land. Hoofdspreker op deze dag is Hubertus Blaumeiser (1954), kenner van de theologie van Luther. Tegen de achtergrond van de reeds gegroeide overeenstemming zal Blaumeiser een perspectief schetsen voor de voortgang van de oecumene. Scriba ds. René de Reuver (Protestantse Kerk in Nederland), Mgr. Hans van den Hende (voorzitter Bisschoppenconferentie en bisschop-referent voor oecumene) zullen reageren. De dag wordt afgesloten met een gebedsdienst met ds. Karin van den Broeke (preses Protestantse Kerk in Nederland) en Mgr. Gerard de Korte (bisschop van 's-Hertogenbosch). Informatie en aanmelding: graag vóór 5 maart 2017 via evenementen@focolare.nl. De kosten voor deelname (incl. koffie, thee en soep) bedragen € 15,00. ■

Nieuwe website Ziekenapostolaat Nederland

Op de 25^e Wereldziekendag, 11 februari jl. (feestdag O.L.V. van Lourdes), presenteerde het Ziekenapostolaat in Nederland de vernieuwde website van het Ziekenapostolaat: www.ziekenapostolaat.nl. Het Ziekenapostolaat Nederland is een gebedsgemeenschap voor en door zieke, oudere of aan huis gebonden gelovigen. Zij werken door hun gebed actief mee aan het geestelijk leven van onze rooms-katholieke geloofsgemeenschap. Het is een apostolaat door zieken zelf. Zij dragen iedere dag, bij voorkeur 's middags rond de klok van drie uur, hun lijden en/of lichamelijke en geestelijke gebreken aan God op om zo hun lijden met het vruchtbare lijden van Christus te verenigen om het ten goede te laten komen aan de Kerk

en de wereld. Via de nieuwe website van het Ziekenapostolaat kunt u zich opgeven als lid van het Ziekenapostolaat en voor het ontvangen van de maandelijkse ziekenbrief, die iedere derde week van de maand per e-mail wordt gestuurd. Het Ziekenapostolaat verzorgt tevens iedere eerste dinsdag van de maand om kwart over één een uur lang het programma 'Vonken van Hoop' op Radio Maria. ■

Zij dragen iedere dag hun lijden en/of gebreken aan God op

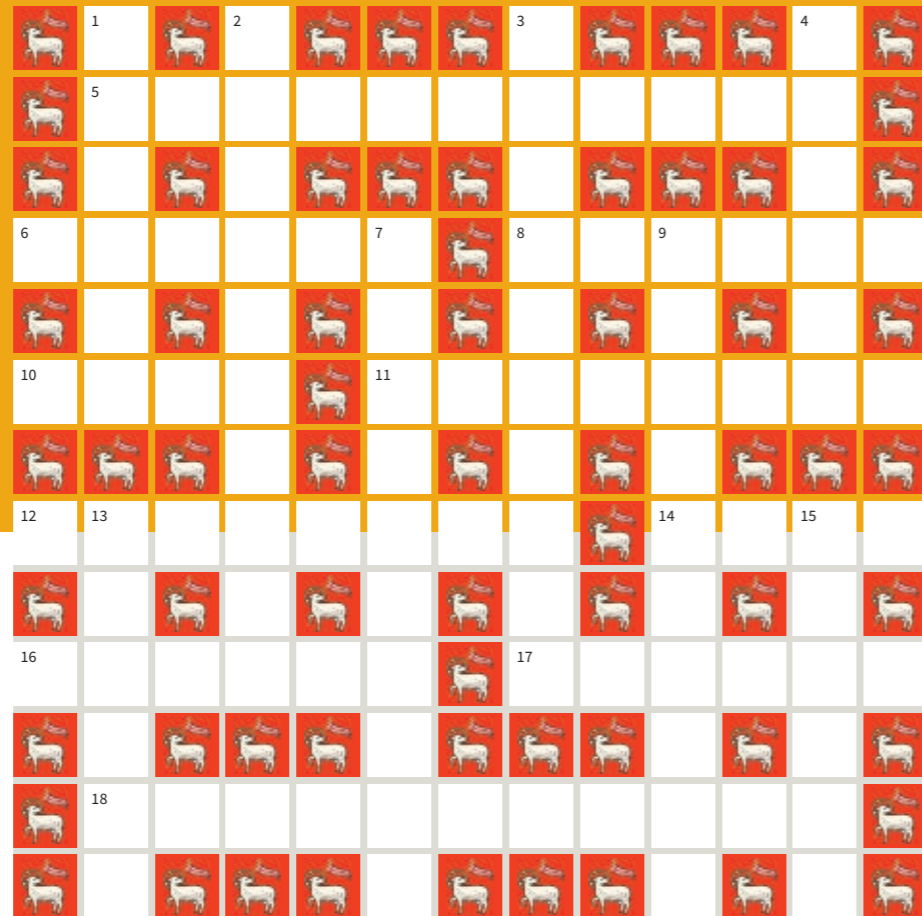
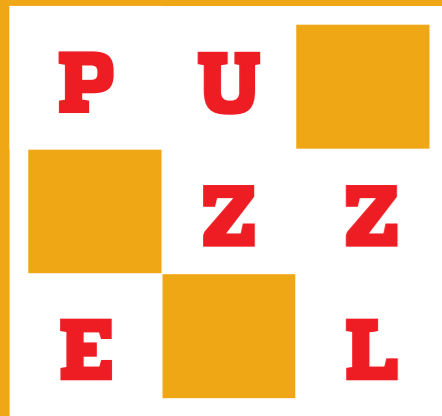
Kruiswegwandeling Volendam

Dit jaar wordt in Volendam voor de tweede keer de Kruiswegwandeling georganiseerd. Een wandeling langs veertien kruiswegstaties, verspreid door het dorp. De 150 jaar oude schilderijen hingen jarenlang in de Volendamse Sint Vincentiuskerk en daarna in het Kruispunt, tot deze laatste kerk eind 2012 dicht ging en werd verkocht aan Henk Kras. De voormalige directeur van Kras Recycling werd dankzij de aankoop tevens eigenaar van de veertien 150 jaar oude kruiswegstaties. Maar ze waren te groot om op te hangen. Margreet De Wit-Veerman en Cees de Wit, vrijwilligers van de HH. Maria en Vincentiusparochie, kwamen met de broers Henk en Theo Kras op het idee om een wandeling te maken.

Met de hulp van vrijwilligers kan iedereen ook dit jaar op pelgrimage door Volendam om kennis te nemen van de afbeeldingen

op de staties en van de teksten die erbij staan (zie ook pagina 20/21 in deze *SamenKerk*). Het startpunt van de kruiswegroute is bij de receptie van Art Hotel Spaander, Haven 15-19. U kunt de routebeschrijving daar ophalen, een mooie brochure met de wandelroute en per station Bijbelteksten en andere inspirerende gedachten ter overweging of bespreking. De kruiswegroute is goed te doen in (kleine) groepjes. De initiatiefnemers, de familie Kras, de R.K. Parochie HH Maria en Vincentius te Volendam en een groep enthousiaste vrijwilligers, verenigd in het kruiswegcomité, gunnen u van harte een bemoedigende wandeling. Voor meer informatie: www.kerkvolendam.nl en [facebook.com/KruiswegVolendam](https://www.facebook.com/KruiswegVolendam) ■

Horizontaal

- 5 De beursnotering van een volksvermaak is een wedstrijd?
- 6 Daardoor komt het getijde binnen
- 8 Een job als chauffeur?
- 10 Hetzelfde is voorbij
- 11 De jongen en het meisje zijn schadelijk voor u
- 12 Kledingstuk voor het lichaamsdeel is een pact?
- 14 De vogel heeft de mast klaar
- 16 Kleine opening niet bestemd voor vrouwen
- 17 Sommige dieren zijn ingesmeerd met een belofte?
- 18 Een medische aandoening op het werelddeel?

Verticaal

- 1 Is dat uw stoeltje in de hemel?
- 2 Het is allebei niet te laat, samen ook niet
- 3 Een beetje geel
- 4 Een job als schaatser?
- 7 De opbrengst op een markt?
- 9 Vettige flora?
- 13 Deze Turk met voedsel is ongehuwd
- 15 Duits dier bij een Duits bedrijf is toch een Nederlandse baan

Stuur uw oplossing o.v.v. naam en adres vóór 16 maart 2017 naar de redactie van *SamenKerk*, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem.

De oplossing van de kerstpuzzel 2016 was: **“Open uw hart en laat u vormen door Gods barmhartigheid”**. U heeft weer met zeer veel enthousiasme gepuzzeld. Hartelijk dank voor al uw inzendingen en uw goede, mooie en warme wensen.

De prijswinnaars van de kerstpuzzel zijn:

- Mw. ter Schure, Badhoevedorp
- Dhr. Potter, Oudorp
- P.J. Huikeshoven, Herten
- A. van de Rotten, Uitgeest
- C.T.H.M. van Aanholt, Edam
- Mw. Pieters, Vogelenzang
- Mw. Amesz, Zaandijk
- Mw. Limmen, Purmerend
- M.M. Warmerdam, Aerdenhout
- J. van Someren, Nijkerk

Tevens maken we winnaars van de kleurwedstrijd bekend:

- Lieke (8 jaar) en Tim (5 jaar) Kroon, Heerhugowaard
- Niki (7 jaar) Gaseling, Hoevelaken
- Marian (10 jaar) de Nooi, Alkmaar
- Marieke (5 jaar) van Moergestel, Zuidoostbeemster
- Familie Duijn: Bente (2 jaar), Sanne (4 jaar), Finn (5 jaar) en Lars (7 jaar), Heerhugowaard
- Pé (4 jaar) Vlaar, Benningbroek

Gefeliciteerd met jullie prijs!

Marcel Poorthuis is professor in de dialoog tussen de godsdiensten aan de Faculteit Katholieke Theologie van de Universiteit Utrecht

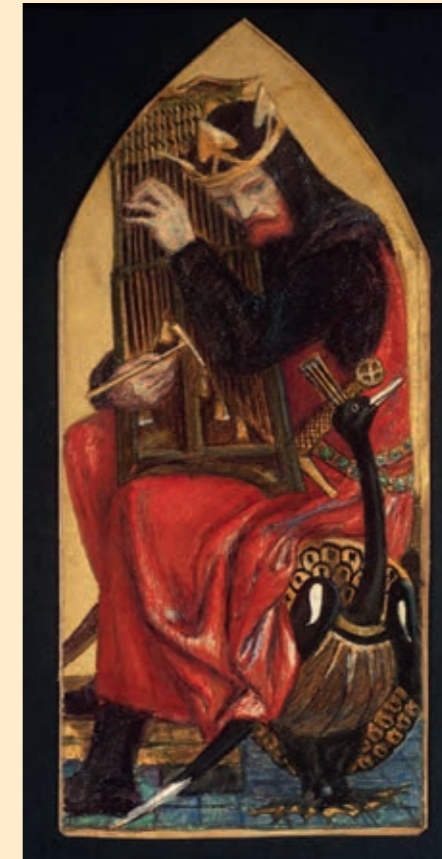

Beproefd worden

B

ent u er al aan gewend? De aanpassing in het Onze Vader: “Breng ons niet in beproeving”. Ik nog niet! Het mooie is dat je juist omdat je er niet aan gewend bent veel dieper nadent over het gebed dan je anders zou doen. Zo las ik bij een grote geleerde dat ‘beproeving’ beslist niet kon, omdat God niemand tot het kwade wil verleiden. Dat is ook wat de Jacobusbrief zegt. Het werd me echter duidelijk dat een beproeving wel degelijk ook goede kanten kan hebben: je leert jezelf beter kennen, soms word je er sterker van, en feitelijk is heel het leven een leerproces van vallen en opstaan. De Bijbel vertelt ons dan ook dat beproevingen (niet: ‘verleidingen’) wel degelijk van God afkomstig kunnen zijn. Zo wordt het manna in de woestijn als beproeving, als test gezien: het volk kon laten zien dat het op God vertrouwde en niet alles voor de zekerheid voor de hele week wilde veiligstellen. Daarover heb ik al eerder verteld en wie het grondig wil bestuderen, moet onderstaand boekje maar bestellen.

Als we erkennen dat God met een beproeving een bedoeling kan hebben, zouden we haast gaan bidden om beproefd te worden! Er is echter een verhaal dat schitterend duidelijk maakt waarom we veeleer moeten bidden om juist *niet* in beproeving gebracht te worden: wie heeft zoveel zelfvertrouwen dat hij van tevoren weet dat hij een beproeving wel kan doorstaan? Zelfs Jezus bad om de beker aan hem voorbij te laten gaan. Het volgende verhaal gaat over koning David. Het verhaal is van joodse herkomst, maar moslims kennen het ook! David bad tot de God van Abraham,

Izaak en Jacob. Toen sprak hij: “Waarom zeggen we niet: God van David?” God antwoordde hem: “De aartsvaders zijn beproefd en ze hebben getoond dat ze stand konden houden.” David wist dat wel: Abraham die zijn zoon moest offeren, Izaak die blind was, Jacob die zijn broer onder ogen moest komen, – maar stoutmoedig riep hij uit: “Stel mij dan ook op de proef!” God waarschuwde hem niet te overmoedig te zijn. Om David tegemoet te komen zei God: “Ik vertel je vooraf: op die en die dag zal het plaatsvinden.” David nam zijn maatregelen. Op die dag klauterde David in een toren en sloot de deur stevig achter zich. “Nu kan er niets gebeuren,” dacht hij. Toen ging er een gouden vogel op de vensterbank zitten. David greep zijn pijl en boog, de vogel vloog weg, David schoot, maar miste... en raakte een kamerscherm

dat op een dak stond. Het kamerscherm scheurde in tweeën; dáárachter stond Batsheba in al haar schoonheid. Zij bedekte zich met haar lange haren, maar dat wekte alleen maar meer de begeerte van David op. Hoe het verder ging en hoe diep David zonk om zijn begeerte achterna te jagen, weten we: David die alles had, moest die vrouw van Uriah hebben en ging daarvoor tot het uiterste. De profeet Nathan had gelijk toen hij David vergeleek met die rijke man die een grote kudde had, maar dat ene lammetje van zijn arme buurman slachtte toen er iemand langskwam. “Breng ons *niet* in beproeving”, de bede getuigt van zelfkennis en bescheidenheid. Uiteindelijk is het aan God om ons de weg te wijzen waardoor we authentiek mens kunnen worden. Door levenservaring, ook door pijnlijke momenten heen, kunnen we groeien in geloof. Maar erom bidden, dat getuigt toch wel van zelfoverschatting! ■

Lees meer over het Onze Vader in: *Avinoe. Over de joodse achtergronden van het Onze Vader*, Marcel Poorthuis en Theo de Kruijf, 154 pp., € 14,90, excl. verzendkosten. Besteladres: info@stichtingpardes.nl Tweehonderd werkvragen kunnen gratis worden opgevraagd bij M.J.H.M.Poorthuis@uvt.nl

Een nieuw jaar is begonnen, een schone lei. Ook voor de parochiebladen. Ze blikken vooruit en ze kijken terug. Dat laatste bijvoorbeeld op de kerstvieringen van afgelopen december. Er wordt vooruitgekeken naar de opbrengst van Kerkbalans en naar wat het nieuwe jaar gaat brengen. Menig woordje van de pastoor of pastor, en ook van een aantal vicevoorzitters van de parochiebesturen, gaat over dit thema: Wat gaat 2017 ons brengen...? Wij kijken in deze vertrouwde rubriek in de vernieuwde *SamenKerk* met u terug, al bladerend door de diverse parochiebladen van ons bisdom.

Foto's: Ramon Mangold

In veel bladen nog mooie, persoonlijke, verslagen van de prachtige en succesvolle bedevaart naar Rome in november jl. Zoals in *Drieluik* (Alkmaar, Oudorp/St. Pancras en Zuid-Schermer): "In verband met het Jaar van de Barmhartigheid waren ca. 2000 Nederlanders in de gelegenheid bij paus Franciscus op audiëntie te gaan. Het was een onvergetelijke ervaring om de paus van zo dichtbij mee te maken (...)"

In de parochiebladen van de parochies in de *Zaanstreek* een mooi verslag van de zeven Zaanse pelgrims. Het was de ochtend van vertrek koud en "door een *de-icing* procedure van het vliegtuig vertrokken we twee uren later. De middag in Rome warmde ons op. We bezochten in groepen de *Scavi* onder de St. Pietersbasiliek. Heel bijzonder om aan het einde van dat uur naast het graf van Petrus te mogen staan, wetende dat boven ons vele pelgrims uit de hele wereld (veelal) in stilte langs het mooie beeld van Petrus gaan."

Ook in *Klaverblad* van de parochies van *Heemstede, Bennebroek* en *Vogelzang* veel aandacht van pelgrims: "In onze groep waren diverse mensen uit de parochies *Klaverblad* aanwezig. Het was een gezellige groep pelgrims die naast

de ingetogenheid en devotie tijdens de vieringen blijkt gaven van 'de Roomse Blijheid'. Gezelligheid met elkaar, leuke gesprekken met heel veel mensen."

In het *Franciscus Magazine* van de parochies *Haarlem-Noord* en *Velsen* eveneens een persoonlijk Romeverslag: "Wat een bijzondere dag gaat het worden. Het is in de Sint Pieter al erg vol, ik zit achteraan. Als eerste komt een bontgekleurd gezelschap van schutters in processie de kerk in, gevolgd door tientallen bisschoppen en priesters in witte gewaden. Zoveel heb ik nog nooit gezien, ook mijn eigen pastoor George is erbij."

En in *Geloven in West* (Amsterdam-West): "Paus Franciscus riep de Nederlanders op om hun harten openen en zich te laten vormen door Gods barmhartigheid. (...) Tot slot vroeg de paus aan allen om voor hem te bidden. Met aandacht groette hij tot slot handenschuddend een aantal van de aanwezigen, waaronder de mensen in rolstoelen die vooraan zaten, voordat hij de kerk verliet." ■

In alle, ja, echt alle parochiebladen de jaarlijkse oproep voor Kerkbalans 2017. Geen parochie laat natuurlijk die kans liggen. Aan het begin van het kalenderjaar zijn de collecteschalen leeg en op allerlei manieren wordt de kerkbijdrage onder de aandacht gebracht: met de mooie advertenties of standaardartikelen; veel penningmeesters hebben een persoonlijk en overtuigend artikelje geschreven. Een aantal parochies koos voor

Een bijzondere terugblik op de kerstviering in *Rondom de Toren*, van de parochie OLV Geboorte in *Halfweg*,

want die werd gehouden in een fabriekloods van de voormalige suikerfabriek (vanwege een verbouwing was de kerk niet beschikbaar). U weet wel, die kleurige 'Sugar City', van alle kanten te zien. Met een 'KerstEvent' en een viering voor parochianen en niet-parochianen werd samen Kerst gevierd. "We kunnen u vertellen dat het echt is gelukt om 'SAMEN' kerst te vieren op een wel heel bijzondere wijze." Het event was het aloude verhaal van Maria, Jozef, keizer Augustus, de herders en de wijzen, gecombineerd met de verhalen van een moeder, een vader, een CEO, een zwerver en een studente

een flyer, los bij het parochieblad. Dan valt-ie er lekker uit... en dus op! Het parochieblad *Parochienieuws* van de O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (*Nieuw-Vennep*) en H. Joannes Evangelist (*Buitenkaag*) publiceerde een mooie afbeelding van de betekenis van de PKN- en RK-kerk in Nederland. Dan wordt helder wat de kerk in cijfers inhoudt... Oh ja, ze zoeken ook nog iemand die wil helpen op het secretariaat. Lijkt u dat wat, bel de parochie! ■

Het is gelukt om 'SAMEN' kerst te vieren op een wel heel bijzondere wijze

uit deze tijd. Met teksten en liederen werd het verhaald. Na een koffiepauze was de kerstkerkvierting. Nog steeds in de fabriekshal." Ze hebben er zo'n 1.000 bezoekers gehad in de Suikerfabriek. Uniek! ■

In het maandblad *Rondom de Doper* van de St. Jan de Doper parochie uit *Langedijk* staat een aankondiging voor een uitvoering van de *Matthäus Passion* door het *Osaka Bach koor* uit Japan op 10 maart a.s. De *Matteüs*, het meesterstuk van Johann Sebastian Bach uit 1728 met het passieverhaal van

Jezus volgens het evangelie van Matteüs met bekende koorwerken en cantates en ontroerende aria's. Het is in *Langedijk* een bijzondere uitvoering van het in 2015 opgerichte *Osaka Bach koor* o.l.v. Yoshifumi Hata. Informatie en kaarten bij de parochie (www.sintjandedoper.nl) of via matthaus2017@ziggo.nl ■

Agenda

Woensdag 1 maart

Aswoensdag 19.00 H. Mis met opleggen askruisje (bedevaartkapel)

Vrijdag 3 maart

Veertigdagentijd: iedere vrijdag om 15.00 Kruisweg buiten gebeden
Voor mensen minder goed ter been is er de mogelijkheid om bij de aanbidding te blijven in de Genadekapel en daar de Kruisweg te bidden

Vrijdag 3 – zondag 5 maart

Oriëntatieweekend Grootseminarie

St. Willibrord

Ontmoeting, gebed, getuigenis en ontspanning voor jongeren, jonge mannen, die over het priesterschap nadenken. Info en opgave: rector Jeroen de Wit, jcdewit@gmail.com, 072-5055964 of 06-40125490

Zaterdag 4 maart

Eerste Zaterdag Bedevaart

12.00 H. Eucharistie (Bedevaartkapel), 11.25 Rozenkransgebed, voor en na de H. Mis biechtgelegenheid, 14.30 Aanbidding/Lof

Zondag 5 maart

Gezinsdag

10.30 H. Mis met kindernevendienst en oppas voor de allerkleinsten (Bedevaartkapel); 12.00 Warme maaltijd (Julianaklooster); 13.00 Vormingsprogramma met catechese voor elke leeftijdsgroep en oppasmogelijkheid; 14.30 Korte afsluitende gebedsviering (Julianaklooster). Info/opgave via zusters: 072-7370085 of mail naar: familiedagen@olvternood.nl

Maandag 6 maart

Willibrorddag Voortgezette vorming jonge priesters, diakens en catechisten
Voor iedereen open: 16.45-17.45

Willibrordlezing: Sophia Kuby over vrijheid van meningsuiting in Europees verband en andere actuele onderwerpen. Sophia Kuby is directeur van de 'Alliance Defending Freedom' bij de Europese Unie. Aansluitend H. Mis en warm buffet. Kosten € 15. Aanmelden P. Klaver: evenementen@tiltenberg.org

Woensdag 8 maart

Cursus 'Genesis tot Jezus'

19.30 tot +/- 21.00, Missionair Centrum (Julianaklooster) Informatie: zusters@olvternood.nl

Zondag 12 maart

Wake-up!! Together

Jongeren vanaf 16 jaar ontmoeten elkaar op de jongerenzolder (Julianaklooster). 12.00 brunch, aansluitend programma tot circa 17.30. Info/opgave: karinblauw@hetnet.nl of 072-5712324

Vrijdag 17 maart

Tienermeidengroep

H. Theresia van het Kindje Jezus

18.00 info en opgave: zusters@olvternood.nl of 072-7370085

Zondag Nieuwe Stijl op Heiligdom

Vanaf zondag 26 maart zal op het Heiligdom Onze Lieve Vrouw ter Nood 'Zondag Nieuwe Stijl' ingaan. Met behoud van de H. Missen van 9.00 en 10.30 zal er een extra H. Mis zijn om 16.00, gevolgd door een Mariaprocessie door het park en ontmoeting en eten in het Oesdom. Het karakter van deze H. Mis zal vooral een familieviering zijn. Zodat gezinnen die de zondagmorgen als 'familiemoment' thuis heel belangrijk vinden, toch een goede mogelijkheid hebben om de Eucharistie bij te wonen. Misschien voorafgegaan door een lekkere wandeling in het park en gevolgd door een sfeervolle processie. Afgesloten met ontmoeting en Zelf-Mee-Breng-dinner (Potluckdinner) in het Oesdom (26 maart buffet in Julianaklooster).
Een ieder, jong of oud, is van harte welkom!

Dinsdag 21 maart

Tiener-jongensgroep St. Joris

18.00 - 20.30 Eerst pizza eten en dan jongerencatechese. Info en aanmelding: zusters@olvternood.nl of 072-7370085

Zaterdag 25 maart

Hoogfeest Maria-Boodschap 12.00 H. Mis (Genadekapel), aansluitend Maria-koffie
Concert Tegelse Muziekschool (bedevaartkapel) 15.00

Zondag 26 maart

Officiële opening Bedevaartseizoen

Onze Lieve Vrouw ter Nood

16.00: H. Eucharistie, vanaf deze week wekelijks op dit tijdstip (zie kader), aansluitend Maria-processie, ontmoeting en buffet (Julianaklooster) (H. Missen van 9.00 en 10.30 gaan gewoon door)

Zaterdag 1 april

Eerste Zaterdag Bedevaart

Programma: zie zaterdag 4 maart

Zondag 2 april

Gezinsdag

14.00 ontmoeting, aansluitend catechese (Julianaklooster), 16.00 H. Mis, aansluitend processie en warme maaltijd (Julianaklooster)

Woensdag 5 april

Cursus 'Genesis tot Jezus'

Zie woensdag 8 maart

Zondag 9 april

Aanvang Goede Week

16.00 H. Mis
Palmpasenviering met kinderen (tevens H. Missen om 9.00 en 10.30)

Nikolaas Sintobin sj is internetpastor en verantwoordelijk voor
www.biddenonderweg.org, www.gewijderuimte.org, www.ignatiaans-bidden.org, www.inalldingen.org, www.verderkijken.org

Digitale evangelisatie

Het internet is een mensenschepping. Naar het beeld van de mens is het één grote relationele kluwen. Dit geldt met name voor de social media, zoals Facebook en Twitter. De aantallen mensen die beide netwerken verbinden, zijn onwaarschijnlijk hoog. Facebook nadert langzaam maar zeker de twee miljard leden, terwijl Twitter het moet doen met 'maar' om en nabij de driehonderd

Blijde Boodschap van Jezus ook in de digitale omgeving gericht aanwezig gebracht worden. Voor christenen, maar net zo goed voor niet-christenen. Inderdaad, in het huidige communicatielandschap is voor een groeiend aantal mensen internet de enige plek waar überhaupt de mogelijkheid bestaat dat zij in contact komen met christelijke inhoud.

De kerkelijke digitale professionals, hoe deskundig ze ook mogen zijn, kunnen niet zonder de medewerking van die toevallige digitale christelijke wandelaars. Je berichten mogen immers nog zo interessant zijn, willen ze een voldoende aantal mensen kunnen bereiken, dan is het nodig dat ze *gedeeld* worden. Dit wil zeggen dat andere surfers beslissen om ze door te sturen binnen hun eigen netwerk. Paus Franciscus is vandaag de meest invloedrijke twitteraar. Niet omdat hij het hoogste aantal volgers heeft. Wel omdat zijn tweets massaal geretweet worden en zo een veelvoud van surfers bereiken.

Concreet betekent dit dat ook 'christenen met de digitale pet' een heus steentje kunnen bijdragen aan de zending van onze Kerk in de digitale omgeving. Zij kunnen er voor kiezen om 'digitaal ambassadeur' te worden door bewust in hun eigen netwerk de door de professionals gemaakte berichten te delen en zo het bereik te doen groeien. Tot meerdere eer en glorie van God. ■

Via sociale media als Facebook en Twitter kunnen christenen bijdragen aan de zending van de Kerk.

'Christenen met de digitale pet' kunnen een steentje bijdragen

miljoen profielen. Elk van die miljarden mensen staat in het midden van zijn of haar eigen, unieke netwerk van vrienden of volgers. Het maakt van het internet een netwerk van netwerken. Op die digitale marktplaatsen speelt zich een steeds sneller toenemend deel van het menselijk reilen en zeilen af. In het bijzonder ook inzake informatie en opinievorming. Dit geldt ook voor de Kerk.

De meeste facebookers en twitteraars struinen rond als toevallige wandelaars. Anderen zijn er om professionele redenen. Ook onze Kerk geeft aan een groeiend aantal mensen de zending om actief te zijn in de social media. Ondergetekende is er zo eentje. Op die manier kan de

design SamenKerk:
IMPULSAR
Strategy & Design

www.impulsar.nl

IDEA(L)S MATTER

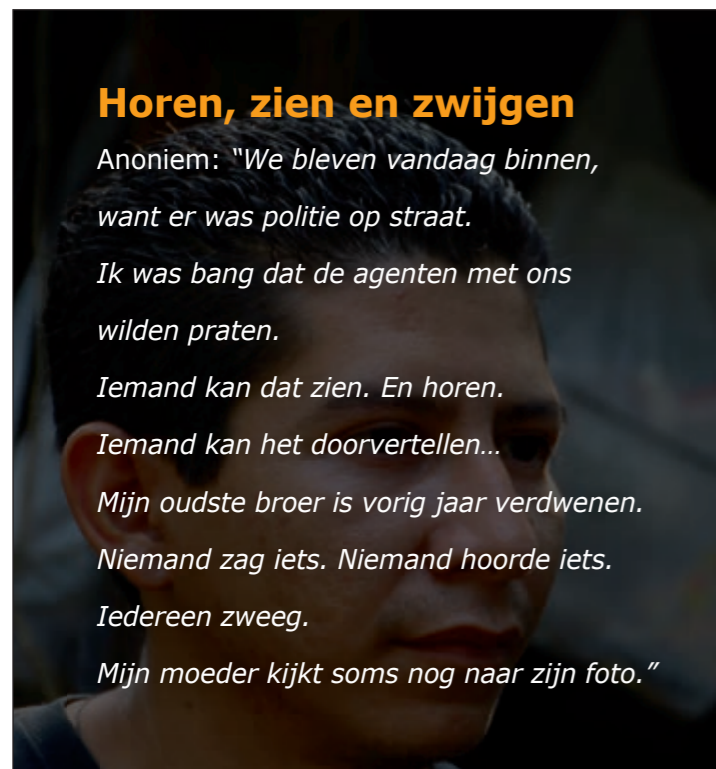
Monumentenwacht Noord-Holland

Bouwkundige inspecties en adviezen aan particulieren, ondernemingen, stichtingen en overheden over monumentale gebouwen in Noord-Holland

- Beoordeling van offertes en prijsopgaven
- Bereikbaarheids- en veiligheidsplannen

info@monumentenwachtnoordholland.nl
www.monumentenwachtnoordholland.nl

T: 075 6474588
F: 075 6474593
Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 79, 1520 AB Wormerveer

Horen, zien en zwijgen

Anoniem: "We bleven vandaag binnen, want er was politie op straat.

Ik was bang dat de agenten met ons wilden praten.

Iemand kan dat zien. En horen.

Iemand kan het doorvertellen...

Mijn oudste broer is vorig jaar verdwenen.

Niemand zag iets. Niemand hoorde iets.

Iedereen zweeg.

Mijn moeder kijkt soms nog naar zijn foto."

Bouw mee
aan eilanden
van hoop
in
San Salvador!

Het geweld van de beruchte straatbendes teistert de sloppenwijken van San Salvador. In Mejicanos en Popotlan steunen we initiatieven die veiligheid en zicht op een toekomst buiten de bendes willen geven!

Meer weten en direct steunen?
Kijk op www.vastenactie.nl

IBAN: NL21 INGB 000 000 5850

Even minderen voor een ander

VASTENACTIE

Een campagne van STICHTING BVA

Het katholiek geloof ontdekken... een prachtcadeau!

Over enkele weken of maanden doen onze kinderen en kleinkinderen weer hun eerste heilige Communie of hun Vormsel. Of misschien denkt u: hoe kan ik mijn kinderen helpen bij de geloofsoepvoeding van mijn kleinkinderen? Laat hen het katholieke geloof ontdekken! Het boek met deze titel is voor al deze doeleinden een prachtcadeau. Het oorspronkelijke uit Frankrijk afkomstige boek is nu in het Nederlands uitgegeven. En aangepast, want de tekst van het Onze Vader is in de nieuwe vertaling. Een mooi boek met prachtige illustraties om voor te lezen of om zelf te lezen. Het bijzondere is dat het boek de belangrijkste Bijbelverhalen vertelt, de belangrijkste episodes uit 2000 jaar kerkgeschiedenis verhaalt en tegelijkertijd ook de inhoud van het geloof uitlegt. Bijbel, achtergrond én catechismus in één... Een boek om als gezin in huis te hebben! ■

Het katholieke geloof ontdekken | Onder redactie van
Mgr. M. Dubost - vertaling Margreet van Boheemen
ISBN 9789491991301 | www.betsaida.org | € 19,90

Geborgen in traditie

Het nieuwste boek van Antoine Bodar, *Geborgen in traditie*, is een verzameling van toespraken, columns, inleidingen e.d. over geloof en cultuur, moederkerk en vaderland, heden en verleden. Voor Bodar is cultuur geborgen in traditie: het "omvat alle zijden van het leven, verbindt het heden met het verleden en versterkt de grond voor verantwoordelijkheid jegens de toekomst." Stuk voor stuk mooie artikelen in fraaie zinnen, het lezen waard.

Geboren in traditie | Antoine Bodar
ISBN 9789026337536
www.amboanthos.nl | € 27,99

Cultuur
verbindt het
heden met
het verleden

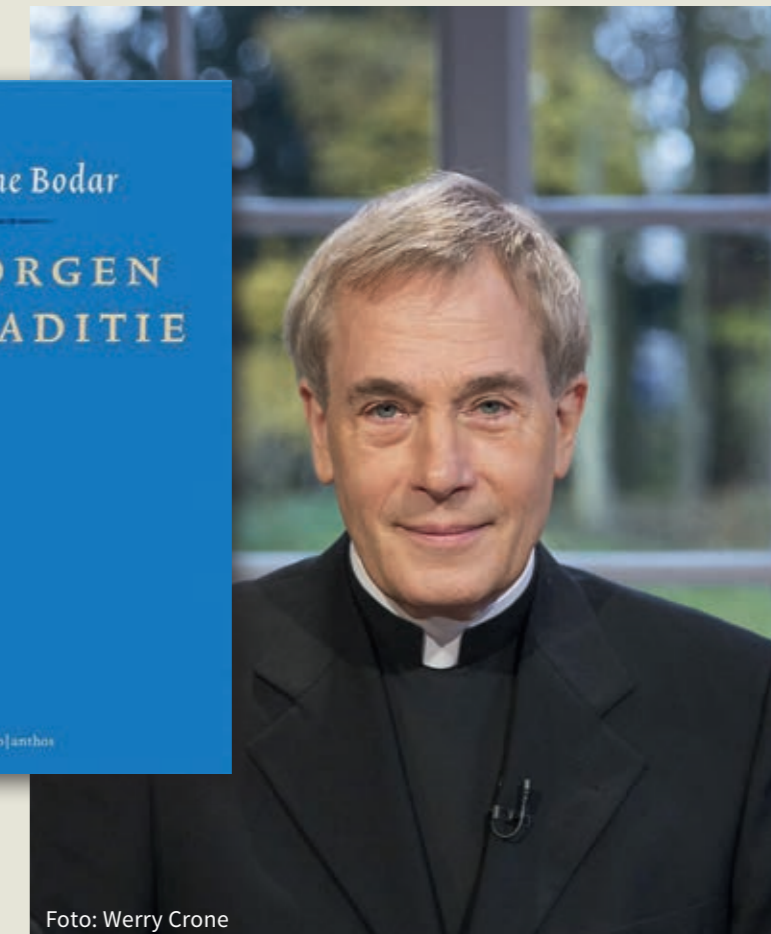

Foto: Werry Crone

DENK JE EROVER PRIESTER TE WORDEN?

Kijk eens op www.tiltenberg.org
of kom langs in Heiloo!

Grootseminarie St. Willibrord
Hoogeweg 65
1851 PJ Heiloo
telnr. : 072 505 1288
www.tiltenberg.org

Wilt u de priesteropleiding steunen?
Uw gift is zeer welkom op rek.nr.
NL64 INGB 000 000 5464
t.n.v. Het Grootseminarie

Stille Omgang 2017

Foto: Wim Keet

De Stille Omgang wordt gehouden in de nacht van zaterdag 18 op zondag 19 maart. Duizenden mensen uit heel Nederland lopen de eeuwenoude processieroute door het centrum van Amsterdam, o.a. langs het huis in de Kalverstraat waar in 1345 het eucharistisch wonder plaatsvond. Als verdieping van de Stille Omgang is voor dit jaar een tekst gekozen van secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Dag Hammarskjöld. Hij kwam in 1961 om het leven in Kongo bij een raadselachtig vliegtuigongeluk. In zijn appartement vond men zijn geestelijk dagboek *Merkstenen* met deze intentie: "Voor U in ootmoed, met U in geloof, in U in stilte." Vanuit diverse parochies en dorpen en steden wordt deelgenomen aan de Stille Omgang. Info: www.stille-omgang.nl ■

Steeds klinkt het lied, het lied der Heil'ge Stede,
en 't vroom gebed in allen zwaren nood,
verborgen God en Koning van den Vrede,
geef Amsterdam Uw levensbrood.

*Uit: Lied van de Heilige Stede Amsterdam
(tekst: H. Schaepman, 1895)*

Word donateur van de Stille Omgang. U ontvangt dan jaarlijks de Nieuwsbrief en draagt bij aan de jaarlijkse organisatie van de Stille Omgang. Bij een jaarlijkse donatie van € 25,00 of meer ontvangt u het boek *Mirakel van Amsterdam* als welkomstgeschenk. www.stille-omgang.nl

